

KOONDPROJEKT

*“NOORTE TERVISTAV
PUHKUS 2005”*

ARUANNE

Haridus- ja Teadusministeerium
Eesti Noorsootöö Keskus

TALLINN 2006

Koostaja Kadri Kurve
Toimetaja Helle Tiisväli
Teostus: Kirjastus Argo
www.argokirjastus.ee

ISBN 9985-72-163-2
Trükitud trükikojas Vali Press
Trükiarv 200

SISUKORD

SISSEJUHATUS	5
FINANTSARUANNE	6
Finantsaruande selgitus punktide lõikes	6
Lasterikaste ja vähekindlustatud perede laste ning lastekodulastelaagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites	7
Laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites	9
Laagrituusikute toetus projektlaagrites	10
NOORTELAAGRITE JUHTIDE JA KASVATAJATE KOOLITUS	14
LAAGRIJUHTIDE NÕUKODA JA NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID	16
NOORTELAAGRI TEGEVUSLOA TAOTLUSTE LÄBIVAATAMISE KOMISJONI ISTUNGID	17
TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRID, MIS TÖÖTASID 2005. a LAAGRISUVEL	18
TRÜKISED	19
NOORTELAAGRITE SISULINE TEGEVUS	19
Tegevusloaga noortelaagrid	19
Huvitavamad projektlaagrid	41
KOKKUVÕTE	54

SISSEJUHATUS

Käesolev kogumik püüab anda ülevaate koondprojektile eraldatud rahaliste vahendite kasutamisest ja noortelaagrite sisulisest tegevusest aastal 2005.

Noorsootöö seaduse § 4 p 4 alusel koordineerib Haridusministeerium noorte tervistava puhkuse korraldamist vabariigis.

Töö operatiivseks korraldamiseks on moodustatud laagrijuhtide nõukoda (Kultuuri- ja Haridusministeeriumi kantseri 25.04.1995. a käskkiri nr 27, haridusministri 21.10.1996. a käskkiri nr 190, haridusministri 09.10.1998. a käskkiri nr 205, haridusministri 08.05.2000. a käskkiri nr 123, haridus- ja teadusministri 03.06.2003. a käskkiri nr 465). Nõukoja ülesandeks on tagada noorsootöö seadusest ja Eesti noorsootöö kontseptsioonist tulenevate tegevuste algatamine noorte tervistava ja arendava puhkuse valdkonna arendamiseks noorte- ja projektlaagrite osas.

Infot noortelaagritega seonduvast – noortelaagrite tegevust reglementeerivad normatiivaktid, abimaterjal noortelaagrite korraldajatele, tegevusloaga noortelaagrid Eestis, laagrijuhtide ja -kasvatajate koolituse võimalused, andmed nii Eestis toimuvatest laagrivahetustest kui ka rahvusvahelistest noortelaagritest, kontaktandmed info saa-

miseks jne – leiate noortelaagrite koduleheküljelt www.noortelaagrid.edu.ee

Eesti Noorsootöö Keskus esitas Hasartmängumaksu Nõukogule koondprojekti “Noorte tervistav puhkus 2005” detsember 2004. Projekt sisaldas taotluse 33 881 noorele laagrituusiku toetamiseks (sealhulgas 3182 lasterikastest ja vähekindlustatud peredest lapse ja lastekodulapse laagrituusiku toetuseks) 11 802 874 kroonile. Projekt koostati HTM-i poolt kinnitatud printsiipide alusel, mis olid eelnevalt läbi arutatud laagrijuhtide nõukoja nõupidamisel 13.–14. septembril 2004. a Pivarootsi Noortelaagris ning laagrijuhtide seminarnõupidamisel 20.–21. septembril 2004 Tuksi Noortelaagris.

Hasartmängumaksu Nõukogu toetas 20.12. 2004. a otsusega nr 1 koondprojekti 11 802 874 krooniga, mis võimaldas tõsta osalevate laste arvu 31 814-lt 33 881-le ja suurendada hüppeliselt soodustussikute toetuse suurus – laagripäeva toetus tõusis 103-lt kroonilt 144-le kroonile, tegevusloaga noortelaagrites 26-lt kroonilt 36-le kroonile ja projektlaagrites 13-lt kroonilt 18-le kroonile. Koondprojektist said toetust nii õpilasmalevad kui ka noortelaagrid, milliste suunitluseks oli töökasvat-

FINANTSARUANNE

	NOORTE ARV Printsiibid / Fakt	LAAGRIPÄEVI Printsiibid / Fakt	SUMMA Printsiibid / Fakt
1. TEGEVUSLOAGA NL TOETUS 36.-	16 702 / 16 794	150 318 / 148 986	5 411 488.- / 5 363 496.-
(34 LEPINGUT)	ROHKEM 92	/ – 1332	/ – 47 992.-
2. PROJEKTLAAGRITE TOETUS 18.-	13 997 / 14 564	125 973 / 131 981	2 267 514.- / 2 375 658.-
(91 LEPINGUT)	ROHKEM 567	/ + 6008	/ + 108 144.-
3. SOTSIAALTUUSIKUTE TOETUS	3182 / 3168	28 638 /	4 123 872.- / 4 063 512.-
144.-	VÄHEM 14		/ – 60 360.-
4. TOETUSED KOKKU:	33 881 / 34 526		11 802 874.- / 11 802 666.-
ROHKEM LAPSI	645		
JÄÄK			/ – 208.-

FINANTSARUANDE SELGITUS PUNKTIDE LÕIKES

Maakondade + Tallinna sotsiaal- ja tervishoiuametid esitasid Eesti Noorsootöö Keskusele jaotuskava 2761 soodushinnaga laagrituusiku kohta oma maakonna lasterikaste ja vähekindlustatud perede lastele.

Lastekodulastele eraldatud 421 soodustuusikut jagas lastekodude lõikes Eesti Laste Hoolekandeesutuste Juhtide Ühendus. Soodustuusiku toetus laagripäeva kohta oli 144 krooni. Sotsiaaltuusikute toetuse tõus tegi märgatavalt lihtsamaks soodustuusikute jaotuse. Tänu otsekontaktidele, kus lastekodu ja noortelaager sõlmisid omavahel kokkulepped, õnnestus ka lastekodulaste soodustuusikute jaotus paremini kui eelmistel aastatel.

LASTERIKASTE JA VÄHEKINDLUSTATUD PEREDE LASTE NING LASTEKODULASTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUS TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRITES

1. Lasterikaste ja vähekindlustatud perede laste 2 761 laagrituusiku jaotus maakondade lõikes:

JRK	MAAKOND	ERALDATUD TUUSIKUTE ARV
1.	Harjumaa	350
2.	Hiiumaa	30
3.	Ida-Virumaa	395
4.	Jõgevamaa	120
5.	Järvamaa	80
6.	Läänemaa	115
7.	Lääne-Virumaa	126
8.	Põlvamaa	136
9.	Pärnumaa	160
10.	Raplamaa	150
11.	Saaremaa	70
12.	Tallinn	440
13.	Tartumaa	240
14.	Valgamaa	129
15.	Viljandimaa	90
16.	Võrumaa	130
	KOKKU:	2 761

2. Lastekodulaste tuusikute jaotus lastekodude lõikes:

JRK	LASTEKODU	ERALDATUD TUUSIKUTE ARV
1.	Kohtla-Järve Lastekodu	57
2.	Elva Väikelastekodu	7
3.	Narva Lastekodu	55
4.	Tallinna Lastekodu	150
5.	Tartu VLK Käopesa	70
6.	Rakvere Lastekodu	6
7.	MTÜ Vahtramäe LK Mäekodu	16
8.	Imastu Koolkodu	10
9.	Kuressaare Väikelastekodu	6
10.	Siimusti Lastekodu	2
11.	Pärnu Lastekodu	20

JRK	LASTEKODU	ERALDATUD TUUSIKUTE ARV
12.	Koeru Lastekodu	2
13.	SOS Lasteküla	12
14.	Taheva Lastekodu	8
	KOKKU:	421

3. Soodustuusikute jaotus tegevusloaga noortelaagrite lõikes:

JRK	NOORTELAAGER	SOODUSTUUSIKUGA LAPSI Plaan / Fakt	LASTEKODULAPSI Plaan / Fakt	KOKKU Lapsi / Summa
1.	Luunja Noortelaager	544 / 544	9 / 9	553 / 666 288.-
2.	Urumarja Noortelaager	404 / 404	35 / 35	439 / 524 880.-
3.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Last- ja Noortelaager	443 / 443	90 / 90	533 / 556 704.-
4.	Valgemetsa Noortelaager	498 / 498		498 / 645 408.-
5.	Kurtna Noortelaager	185 / 184	183 / 183	367 / 625 368.-
6.	Romaškino Tiigrid Noortelaager	191 / 191		191 / 330 048.-
7.	Kloogaranna Noortelaager	150 / 138	6 / 6	144 / 145 152.-
8.	Relvo Sport Noortelaager		56 / 56	56 / 80 640.-
9.	Rutja Noortelaager		3 / 3	3 / 3 024.-
10.	Pärnelja Noortelaager		4 / 4	4 / 5 760.-
11.	Vaibla Noortelaager		8 / 7	7 / 10 080.-
12.	Pariisi Noortelaager		2 / 2	2 / 2 304.-
13.	Taevaskoja Noortelaager		25 / 25	25 / 33 840.-
14.	Veski Noortelaager	146 / 146		146 / 189 216.-
15.	Pärnu SS Kalev	200 / 200		200 / 244 800.-
	KOKKU:			3168 / 4063 512.-

LAAGRITUUSIKUTE TOETUS TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRITES

Toetuse suurus 36 krooni laagripäeva kohta.

JRK	NOORTELAAGER	LASTE ARV	LAAGRIPÄEVAD	TOETUSE SUURUS
1.	Kalev Madsa Puhkeküla OÜ	191	1 861	66 996.-
2.	Piiri Spordilaager	1 190	10 850	390 600.-
3.	Mäe-Kääraku Spordilaager	420	5 040	181 440.-
4.	Kotka Noortelaager	480	5 360	192 960.-
5.	Taevaskoja Noortelaager	545	4 832	173 952.-
6.	Romaškino Tiigrid Noortelaager	741	8 142	293 112.-
7.	Vihasoo Noortelaager	570	5 940	213 840.-
8.	Võsu Noortelaager	391	2 707	97 452.-
9.	Urumarja Noortelaager	686	5 980	215 280.-
10.	Jaanimäe Spordilaager	315	2 050	73 800.-
11.	Kurgjärve Spordilaager	2 111	18 070	650 520.-
12.	Veski Noortelaager	472	4 107	147 852.-
13.	Relvo Sport Noortelaager	280	2 296	82 656.-
14.	Rannapungerja Noortelaager	288	2 808	101 088.-
15.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Pivarootsi Öppe- ja Puhke- laager	416	2 956	106 416.-
16.	Rutja Noortelaager	134	938	33 768.-
17.	Luunja Noortelaager	539	4 118	148 248.-
18.	Pärnelja Noortelaager	640	6 028	217 008.-
19.	Noortelaager Oravake	300	3 600	129 600.-
20.	Kloogaranna Noortelaager	750	5 250	189 000.-
21.	Kurtna Noortelaager	1 024	12 288	442 368.-
22.	Tuksi Spordilaager	600	6 720	241 920.-
23.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Laste- ja Noorte laager	942	5 147	185 292.-
24.	Valgemetsa Noortelaager	250	2 070	74 520.-
25.	Pariisi Noortelaager	276	2 468	88 848.-
26.	Vaibla Noortelaager	243	2 130	76 680.-
27.	KutiMuti Noortelaager	495	4 005	144 180.-
28.	Karepa Noortelaager	690	5 020	180 720.-
29.	Pärnu SS Kalev Urumarja noortelaagris	400	3 500	126 000.-
	KOKKU:	16 379	146 281	5 266 116.-

SÜGISTALVISTE LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED TEGEVUS- LOAGA NOORTELAAGRITES

Peale aruannete esitamist 01.09.2005. a selgus, et laagritoetuste osas on jääk. Laagrijuhtide nõukoda tegi HTM-ile ettepaneku korraldada lisakonkurss sügistalviste laagrivahetuste läbiviimiseks.

Need on tegevusloaga noortelaagrid, kus ei planeeritud kohe algselt laagrivahetuste läbiviimist.

Toetuse suurus 36 krooni laagripäeva kohta.

JRK	NOORTELAAGER	LASTE ARV	LAAGRIPÄEVADE ARV	TOETUSE SUURUS
1.	Veski Noortelaager	60	420	15 120.-
2.	Romaškino Tiigrid Noortelaager	120	840	30 240.-
3.	MTÜ Englas Valgemetsa Noortelaager	80	480	17 280.-
4.	Karepa Noortelaager	90	540	19 440.-
5.	MTÜ Nõmme Kaks Tuhat Kloogaranna Noortelaager	35	245	8 820.-
6.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ – Pivarootsi Noortelaager	30	180	6 480.-
	KOKKU:	415	2 705	97 380.-

Laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites kokku:

LASTE ARV Plaan/Fakt	SUMMA Plaan/Fakt
19 884 / 19 962	9 535 360.- / 9 427 008.-

LAAGRITUUSIKUTE TOETUS PROJEKTLAAGRITES

Toetuse suurus 18 krooni laagripäeva kohta.

JRK	PROJEKTI TEOSTAJA VÕI PROJEKTI NIMI	LASTE ARV	LAAGRI- PÄEVAD	TOETUSE SUURUS
1.	Maal Vanaema Juures	352	2 112	38 016.-
2.	MTÜ Vaba Stiil	229	1 874	33 732.-
3.	VK Janika	100	1 000	18 000.-
4.	Väike-Maarja Vallavalitsus – töölaager	80	800	14 400.-

JRK	PROJEKTI TEOSTAJA VÕI PROJEKTI NIMI	LASTE ARV	LAAGRI-PÄEVAD	TOETUSE SUURUS
5.	Võru Muusikakool	60	600	10 800.-
6.	Jahtklubi Merikotkas	156	1 872	33 696.-
7.	Harku Vallavalitsus – töölaager	76	760	13 680.-
8.	Tallinna Kesklinna SK VISA	300	2 520	45 360.-
9.	Tapa Lastekaitse Ühing – töölaager	40	480	8 640.-
10.	OK Põlva Kobras	80	800	14 400.-
11.	SK Taifu	25	250	4 500.-
12.	ESS Kalevi Ujumiskool	353	3 106	55 908.-
13.	Jõhvi Spordikool	220	2 420	43 560.-
14.	MTÜ Öökull – Tartumaa Õpilasmalev	300	3 600	64 800.-
15.	MTÜ Pärnu Õpilasmalev	1 213	12 130	218 340.-
16.	Tallinna SS Kalev	255	2 600	46 800.-
17.	Tantsuklubi Stiil	200	2 000	36 000.-
18.	Tallinna Raskejõustiku Liit	105	1 050	18 900.-
19.	Spordiklubi Do	145	1 740	31 320.-
20.	Jõgeva LV SK Forte	326	2 178	39 204.-
21.	Siili Palliklubi	505	6 060	109 080.-
22.	Võru Spordikool	144	999	17 982.-
23.	Pärnu SS Kalevi Spordikool	390	3 750	67 500.-
24.	Nõmme Kergejõustikuklubi	75	450	8 100.-
25.	Sillamäe Suusaklubi	30	300	5 400.-
26.	Rakvere Spordikool	330	3 300	59 400.-
27.	MTÜ Sylvester SK	156	1 560	28 080.-
28.	MA Viljandi Spordikool	600	6 000	108 000.-
29.	MTÜ Krimmi Eestlaste Selts	48	480	8 640.-
30.	MTÜ Oma Stuudio	30	210	3 780.-
31.	SA Õpilasmalev	1 600	16 000	288 000.-
32.	MTÜ Loovkeskus	60	420	7 560.-
33.	MTÜ Männikumägi	25	175	3 150.-
34.	Türi Lastekaitse Ühing – töölaager	190	1 380	24 840.-
35.	Võimlemisklubi Rütmiika	154	1 258	22 644.-
36.	MTÜ Noored Toredate Mõtetega	60	440	7 920.-
37.	Viljandi Noorte Huvikeskus	215	1 480	26 640.-
38.	Tallinna Noorsootöö Keskus	320	1 920	34 560.-

JRK	PROJEKTI TEOSTAJA VÕI PROJEKTI NIMI	LASTE ARV	LAAGRI-PÄEVAD	TOETUSE SUURUS
39.	Tallinna Skautide rühm Tiigrid	40	240	4 320.-
40.	Raasiku Vallavalitsus	25	175	3 150.-
41.	MTÜ SK Biathlon	91	782	14 076.-
42.	MTÜ Andi – Hiiumaa suvelaager	46	322	5 796.-
43.	Marvella Majad OÜ	165	1 348	24 264.-
44.	Noorsootöö ja Noorsoohariduse Arendamise Ühing	371	3 912	70 416.-
45.	MTÜ Tsirkusestudio Fox	50	500	9 000.-
46.	MTÜ Nõmme Kaks Tuhat	44	352	6 336.-
47.	Tantsuspordiklubi Teemant	120	1 200	21 600.-
48.	Alutaguse Spordikool	80	960	17 280.-
49.	Tabasalu Triatloniklubi	45	390	7 020.-
50.	MTÜ Iris	45	270	4 860.-
51.	VK Täht	100	1 040	18 720.-
52.	MTÜ Võru Noortekeskus – töölaager	40	480	8 640.-
53.	EELK Pärnu Praostkond	88	528	9 504.-
54.	OK Joka	16	112	2 016
55.	Paide Vallavalitsus – töölaager	40	400	7 200.-
56.	Lõuna Politseiprefektuur	281	2 810	50 580.-
57.	Kunda Linnavalitsus – töölaager	60	600	10 800.-
58.	Pärnu Vibuklubi Meelis	123	1 371	24 678.-
59.	Pärnu Linna Spordikool	120	1 090	19 620.-
60.	Sõmeru Vallavalitsus	30	210	3 780.-
61.	Lasteaed-Algkool Tõruke	80	480	8 640.-
62.	MTÜ Nõmme Matkakeskus	69	606	10 908.-
63.	OÜ Valkla Rand	230	1 378	24 804.-
64.	Saaremaa NNKÜ-NMKÜ	101	854	15 372.-
65.	Võru Vallavalitsus – töölaager	41	481	8 658.-
66.	Järvakandi Vallavalitsus – töölaager	50	350	6 300.-
67.	Päästeamet	210	1 260	22 680.-
68.	Kose Vallavalitsus – töölaager	20	240	4 320.-
69.	TOP-i Ujumisklubi	164	1 308	23 544.-
70.	MTÜ Noorte Merekubi	144	1 728	31 104.-
71.	MTÜ Pyladese Laagrikeskus	188	1 316	23 688.-
72.	MTÜ ETNA Kondor	144	1 008	18 144.-

JRK	PROJEKTI TEOSTAJA VÕI PROJEKTI NIMI	LASTE ARV	LAAGRI-PÄEVAD	TOETUSE SUURUS
73.	Nõmme Spordiklubi	20	120	2 160.-
74.	MTÜ Noor Suvi – Narva-Jõesuu laager	246	2 665	47 970.-
75.	Tallinna Kurtide Selts Tankur	15	180	3 240.-
76.	MTÜ Sirtsucamp	85	700	12 600.-
77.	Merivälja Aedlinna Selts	30	360	6 480.-
	KOKKU:	13 404	124 200	2 235 600.-

SÜGISTALVISTE LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED PROJEKT-LAAGRITES

Need on korraldajad, kes esialgselt ei planeerinud laagrivahetuste läbiviimist.

Toetuse suurus 18 krooni laagripäeva kohta.

JRK	PROJEKTI TEOSTAJA	LASTE ARV	LAAGRIPÄEVADE ARV	TOETUSE SUURUS
1.	Pärnumaa Spordiliit	503	3 518	63 324.-
2.	MTÜ Oma Stuudio	25	150	2 700.-
3.	Merivälja Aedlinna Selts	30	240	4 320.-
4.	Jõgeva linna ja valla SK Forte	100	650	11 700.-
5.	Tallinna SS Kalev Kergejõustikukool	60	360	6 480.-
6.	MTÜ Tsirkusestuudio Fox	40	280	5 040.-
7.	OK Kobras	70	420	7 560.-
8.	Põlva Spordikool	59	354	6 372.-
9.	MTÜ TIM kool	70	420	7 560.-
10.	MTÜ Nõmme Kaks Tuhat	32	192	3 456.-
11.	MTÜ Tartu Kristlik Kodu	16	112	2 016.-
12.	Tapa Lastekaitseühing	30	210	3 780.-
13.	MTÜ Saaremaa NNKÜ-NMKÜ	25	175	3 150.-
14.	MTÜ Noored Toredade Mõtetega	100	700	12 600.-
	KOKKU:	1 160	7 781	140 058.-

Laagrituusikute toetus projektlaagrites kokku:

LASTE ARV Plaan / Fakt	SUMMA Plaan / Fakt
13 997 /14 564	2 267 514.- / 2 375 658.-

NOORTELAAGRITE JUHTIDE JA KASVATAJATE KOOLITUS

01.01.2005. a jõustus haridus- ja teadusministri 13. sept. 2004. a määrus nr 51 Noortelaagri ning Projektlagri juhataja ja kasvataja kvalifikatsiooninõuded. RTL, 27.09.2004, 127, 1967

Määrus kehtestati "Noorsootöö seaduse" (RT I 1999, 27, 392; 2002, 53, 336; 61, 375; 90, 521; 2004, 27, 179) § 10 lõike 3 ja § 15 lõike 5 alusel.

Määruse § 6. Kvalifikatsiooninõuete täitmiseks vajalik eksam.

(2) Eksami sooritamist tõendava tunnistuse vormi ja eksami korra kehtestab ENTK direktor, kooskõlastades nimetatud dokumendi Haridus- ja Teadusministeeriumi noorteosakonnaga.

Eesti Noorsootöö Keskuse direktori 25.01.2005. a käskkirjaga nr 1-5/ kinnitati Noortelaagri juhataja ja kasvataja kvalifikatsioonieksami tingimused ja sooritamise kord.

I. Üldsätted

1. Noortelaagri juhataja ja kasvatajate kvalifikatsioonieksami läbimise kord on Eesti Vabariigis edaspidi noortelaagri juhataja ja kasvatajate kvalifikatsioonieksami läbiviimist reguleeriv dokument.

2. Noortelaagri juhataja ja kasvatajate kvalifikatsioonieksami komisjoni koosseis kinnitatakse Eesti Noorsootöö Keskuse direktori käskkirjaga. Eksami komisjon moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline.

3. Noortelaagri juhataja ja kasvatajate kvalifikatsioonieksami läbimise korral väljastatakse eksamineeritavale tunnistus, mis kehtib viis aastat eksami sooritamise kuupäevast.

II. Eksami korraldamine

1. Eksam koosneb teoreetilisest ja praktilisest osast, teoreetiline osa on kirjalik.

2. Eksam loetakse sooritatuks, kui eksami tegija vastab õigesti vähemalt 80 protsendile küsimustest ja sooritab edukalt praktilised ülesanded.

III. Laagrijuhataja eksami sooritamine

1. Eksamineeritav, kellel on pedagoogiline, noorsootöö või sotsiaaltöö alane kõrg- või keskeriharidus, esitab eksamikomisjonile järgmised dokumendid:

- 1) koopia haridust tõendavast dokumendist;
- 2) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 3) praktilise tööna vähemalt kuuepäevalise linnavälise lagri toetuse taotlemise projekti.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus;
- 2) erivajadustega laps laagris.

2. Eksamineeritav, kellel on vähemalt keskhari-
dus ning vähemalt kolmeaastane töökogemus
lagri kasvatajana, esitab eksamikomisjonile järg-
mised dokumendid:

- 1) koopia haridust tõendavast dokumendist;
- 2) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 3) tõendi, et on töötanud eelneva kolme aasta jooksul vähemalt 18 päeva laagrikasvatajana;
- 4) praktilise tööna vähemalt kuuepäevalise linnavälise lagri toetuse taotlemise projekti.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus;
- 2) erivajadustega laps laagris;
- 3) pedagoogika alused;
- 4) lagri töö organiseerimine, planeerimine ja juhtimine;
- 5) konfliktsituatsioonide lahendamine.

3. Eksamineeritav, kes on töötanud eelneva viie aasta jooksul vähemalt 30 päeva laagrijuhatajana ning kelle kvalifikatsioonitunnistus on vananenud, esitab eksamikomisjonile järgmised dokumendid:

- 1) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 2) koopia viis aastat tagasi saadud laagrijuhataja tunnistusest;
- 3) tõendi, et on töötanud 13. septembrile 2004 eelneva viie aasta jooksul vähemalt 30 päeva laagrijuhatajana;
- 4) praktilise tööna vähemalt kuuepäevalise linnavälise lagri toetuse taotlemise projekti.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus;
- 2) erivajadustega laps laagris.

IV. Laagrikasvataja eksami sooritamine

1. Eksamineeritav, kellel on pedagoogiline, noorsootöö või sotsiaaltöö alane kõrg- või keskeriharidus, esitab eksamikomisjonile järgmised dokumendid:

- 1) koopia haridust tõendavast dokumendist;
- 2) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 3) praktilise tööna kuuepäevalise laagri tegevuskava.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus kasvatajat puudutavas osas;
- 2) erivajadustega laps laagris.

2. Eksamineeritav, kellel on muu kõrg- või keskeriharidus, esitab eksamikomisjonile järgmised dokumendid:

- 1) koopia haridust tõendavast dokumendist;
- 2) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 3) praktilise tööna kuuepäevalise laagri tegevuskava.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus kasvatajat puudutavas osas;
- 2) erivajadustega laps laagris;
- 3) lapse arengu iseärasused.

3. Eksamineeritav, kellel on keskharidus, esitab eksamikomisjonile järgmised dokumendid:

- 1) koopia haridust tõendavast dokumendist;

- 2) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 3) praktilise tööna kuuepäevalise laagri tegevuskava.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus kasvatajat puudutavas osas;
- 2) erivajadustega laps laagris;
- 3) lapse arengu iseärasused;
- 4) grupi juhtimine;
- 5) meeskonnatöö;
- 6) konfliktsituatsioonide lahendamine;
- 7) ürituste korraldamine;
- 8) mängu juhtimine ja mängujuhtimise metoodika.

4. Eksamineeritav, kes on töötanud eelneva viie aasta jooksul vähemalt 24 päeva laagrikasvatajana ning kelle kvalifikatsioonitunnistus on vananenud, esitab eksamikomisjonile järgmised dokumendid:

- 1) koopia kehtivast vähemalt 6-tunnilisest esmaabi koolituse tunnistusest;
- 2) koopia viis aastat tagasi saadud laagrikasvataja tunnistusest;
- 3) tõendi, et on töötanud 13. septembrile 2004 eelneva viie aasta jooksul vähemalt 24 päeva laagrikasvatajana;
- 4) praktilise tööna kuuepäevalise laagri tegevuskava.

Sooritab eksami teemadel:

- 1) laagritegevust puudutav seadusandlus kasvatajat puudutavas osas;
- 2) erivajadustega laps laagris.

2005. a kevadel esitasid Eesti Noorsootöö Keskusele (ENTK) taotlused koos programmiga noortelaagrite juhtidele ja kasvatajatele koolituste läbi viimiseks 9 õppeasutust ja organisatsiooni:

JRK	ORGANISATSIOON	KOOLITUSTE ARV	OSAVÕTJAD
1.	Viljandi Kultuuriakadeemia	2 (1 tudengitele)	34
2.	MTÜ Noorsootöö ja Noorsoohariduse Ühing	5 (1 laagrijuhtidele)	193
3.	TÜ Narva Kolledž	3 (1 tudengitele)	74
4.	Tallinna Pedagoogiline Seminar	2 (1 tudengitele)	64
5.	Tallinna Noorsoo- ja Spordiamet	7	159
6.	SA Kesk-Eesti Noortekeskus	1	30
7.	SA Õpilasmalev	1 (organisatsioonisisene)	80
8.	MTÜ Nõmme Matkakeskus	2 (1 laagrijuhtidele)	45
9.	MTÜ Pylades	1 (organisatsioonisisene)	40
	Kokku:	24	715

Lisaks korraldas oma piirkonna õpilasmaleva juhtidele ja kasvatajatele koolituse Pärnumaa Õpilasmalev. Kõik koolitused lõppesid eksamiga.

Laagrikasvataja tunnistust oli võimalik saada ka eksternina, mis tähendas esmaabikoolituse läbimist ja vastava tõendi esitamist, iseseisvat õppimist ("Käsiraamat noortelaagri korraldajale"), essee kirju-

tamist etteantud teemal ning eksami sooritamist. Eksamid sooritati Eesti Noorsootöö Keskuse direktori käskkirjaga kinnitatud komisjonile. ENTK korraldusel toimus 26 eksamit ja väljastati 738 noortelaagri ja projektlaagri kasvataja ja 152 noortelaagri ja projektlaagri juhataja kvalifikatsiooni kinnitavat tunnistust, mis kehtivad 5 aastat.

LAAGRIJUHTIDE NÕUKODA JA NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID

Haridus- ja teadusministri 3. juuni 2003. a käskkirjaga nr 465 laagrijuhtide nõukoja moodustamine.

Vabariigi Valitsuse 23. detsembri 2002. a määruse nr 429 "Haridus- ja Teadusministeeriumi põhimäärus" (RT I 2002, 109, 651) § 24 punkti 22 alusel:

1. Moodustan laagrijuhtide nõukoja (edaspidi *nõukoda*).

2. Kinnitan nõukoja järgmises koosseisus:

Aare Vilu	- HTM-i noorteosakonna peaekspert, nõukoja esimees;
Kadri Kurve	- ENTK nõunik, nõukoja aseesimees;
Juhan Anupõld	- MTÜ Nõmme Spordiklubi juhatuse esimees, spordi- ja noortelaagrite esindaja;
Valdek Murd	- Sillamäe Linnavolikogu esimees, Eesti Linnade Liidu esindaja;
Toomas Ponkin	- ENTK direktor;
Silver Pramann	- Tallinna NNKÜ-NMKÜ juhatuse esimees, projektlaagrite esindaja;
Tiiu Pramann	- Treppoja Noortelaagri juhataja, tegevusloaga töö- ja puhkelaagrite esindaja;
Maie Reimann	- Tallinna Pedagoogilise Seminari noorsootöö osakonna juhataja, laagrijuhtide ja -kasvatajate koolitajate esindaja;

Alar Tamm	- Lastekaitse Liidu juhataja;
Tiit Terik	- Eesti Pyladese Liidu juhatuse esimees, Eesti Noorteühenduste Liidu esindaja;
Merle Tomberg	- Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna peaspetsialist.

3. Määran nõukoja ülesandeks tagada noorsootöö seadusest ja Eesti noorsootöö kontseptsioonist tulenevate tegevuste algatamine noorte tervistava ja arendava puhkuse valdkonna arendamiseks noorte- ja projektlaagrite osas, sealhulgas:

- 1) teha HTM-i ministriile ettepanekuid vajalike seadusandlike regulatsioonide kehtestamiseks;
- 2) anda iga-aastaselt HTM-ile ülevaade koondprojekti "Noorte tervistav ja arendav puhkus" täitmisest;
- 3) planeerida ja esitada kantslerile taotlus koondprojekti "Noorte tervistav ja arendav puhkus" läbiviimiseks ning kontrollida eraldiste jaotamist ja kasutamist;
- 4) tagada noorte- ja projektlaagrite koostöövõrgustiku toimimine;
- 5) tagada noortelaagrite juhatajate ja kasvatajate koolituse koordineerimine.

4. Kinnitada laagrijuhtide nõukoja töökord.

5. Nõukoja teenindamine tagada ENTK-l.

6. Tunnistada kehtetuks haridusministri käskkiri nr 123 "Laagrijuhtide nõukoja moodustamine"

8. maist 2000. aastast.

7. Käesolevat käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse "Halduskohtumenetluse seadustikus" sätestatud korras.

Toivo Maimets
Minister

2005. aastal toimus 5 laagrijuhtide nõukoja nõupidamist. Nõupidamised protokollitakse ja kõik otsused võetakse laagrijuhtide nõukoja poolt vastu lihthäälteenamusega.

NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINAR-KOOLITUSED toimuvad kaks korda aastas, kuhu on kutsutud nii tegevusloaga noortelaagrite juhatajad ja korraldajad kui ka projektlaagrite läbiviijad.

Talvine seminar toimus 14.–15.02.2005. a Kurgjärve Spordibaasis. Osalejaid 78.

Seminari teemad:

- 1) Muudatused HTM-i noorteosakonna töös
- 2) 2005. a noorsootöö prioriteedid

- 3) Koondprojektiga seonduvast tegevusest Tuksi ja Kurgjärve seminaride vahelisel ajal 2005, rahastamise printsiibid, aruandlus, 2005. a projektid, toetused, lepingute sõlmimisega seonduv, trükiste tutvustamine jne
- 4) Noortelaagrite juhtide ja kasvatajate koolitused ja eksamid 2005. a
- 5) Info Tervise Arengu Instituudi (TAI) koolitusprogrammidest
- 6) Sissejuhatus seaduste keerdkäikudesse ehk mida iga laagrikorraldaja õigusest kindlasti teadma peaks

Sügisseminar toimus 26.–27.09.2005. a Kloogaranna Noortelaagris. Osalejaid 68.

Seminari teemad:

- 1) Mõtted ja ettepanekud 2006. a laagrisuve ettevalmistamiseks
- 2) Kokkuvõte 2005. a noortelaagrite juhtide- ja kasvatajate koolitustest ja eksamitest
- 3) Ülevaade 2005. a laagrisuvest – lepingutest ja nende täitmisest
- 4) 2006. a laagrisuve ajagraafik
- 5) Juhtimine loomariigis – A. Turovski
- 6) Noortelaagrite korraldajate sõnavõttud

NOORTELAAGRI TEGEVUSLOA TAOTLUSTE LÄBIVAATAMISE KOMISJONI ISTUNGID

Lähtuvalt noorsootöö seaduse § 9 punktist 3 väljastab Haridus- ja Teadusministeerium noortelaagrite tegevusload.

2005. a toimus 2 noortelaagri tegevusloa taotluste läbivaatamise komisjoni istungit.

07.03.2005. a anti Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Pivarootsi Õppe- ja Puhkelaagritele välja noortelaagri tegevusluba nr 117 kehtivusega 3 aastat.

Komisjoni nõupidamisele 28.11.2005. a oli laekunud 9 noortelaagri taotlused noortelaagri tegevusloa väljastamiseks. Kõik taotluse esitanud noortelaagrid omasid eelnevalt tegevusluba, neil vaid lõppes tegevusloa kehtivus. Kõik taotlejad olid täitnud noorsootöö seaduse § 10 noortelaagri tegevusloa taotlemiseks esitatavad nõuded ning komisjon tegi haridus- ja teadusministrile ettepaneku väljastada taotlejatele tegevusload.

TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRID, MIS TÖÖTASID 2005. a LAAGRISUVEL

JRK	TEGEVUS- LOA NR	NOORTELAAGRI NIMI	TEGEVUS- LOA KESTUS	ASUKOHT	VÄLJAANDMISE KUUPÄEV
1.	92	Relvo Sport Noortelaager	3 a	Põlvamaa, Saverna vald	02.12.2002. a
2.	107	Noortelaager Oravake	3 a	Ida-Virumaa, Narva-Jõesuu	18.03.2004. a
3.	81	Karepa Noortelaager	3 a	Lääne-Virumaa, Vihula vald	02.12.2002. a
4.	113	Rutja Noortelaager	1 a	Lääne-Virumaa, Vihula vald	26.11.2004. a
5.	103	Romaškino Tiigrid Noortelaager	3 a	Harjumaa, Harku vald	04.12.2003. a
6.	114	Võsu Noortelaager	1 a	Lääne-Virumaa, Võsu vald	26.11.2004. a
7.	97	Vaibla Noortelaager	3 a	Viljandimaa, Kolga-Jaani vald	04.12.2003. a
8.	98	Kloogaranna Noortelaager	3 a	Harjumaa, Keila vald	“
9.	115	Kurgjärve Spordilaager	3 a	Võrumaa, Rõuge vald	26.11.2004. a
10.	116	Veski Noortelaager	3 a	Valgamaa, Otepää vald	”
11.	102	Jaanimäe Spordilaager	3 a	Võrumaa, Haanja vald	04.12.2003. a
12.	99	KutiMuti Noortelaager	3 a	Harjumaa, Keila vald	”
13.	83	Urumarja Noortelaager	3 a	Pärnumaa, Tori vald	02.12.2002. a
14.	101	Mäe-Kääraku Noortelaager	3 a	Võrumaa, Haanja vald	04.12.2003. a
15.	109	Luunja Noortelaager	3 a	Tartumaa, Luunja vald	26.11.2004. a
16.	110	Tuksi Spordi- ja puhkelaager	3 a	Läänemaa, Noarootsi	”
17.	90	Piiri Spordilaager	3 a	Valgamaa, Sangaste vald	02.12.2002. a
18.	85	Valgemetsa Noortelaager	3 a	Põlvamaa, Vastse-Kuuste	”
19.	89	Lastekaitse Liidu Laste- laagrite OÜ Remniku Laste- ja Noortelaager	3 a	Ida-Virumaa, Alajõe vald	”
20.	117	Lastekaitse Liidu Laste- laagrite OÜ Pivarootsi Õppe- ja Puhkelaager	3 a	Läänemaa, Hanila vald	07.03.2005. a
21.	111	Rannapungerja Noortelaager	3 a	Ida-Virumaa, Tudulinna vald	26.11.2004. a
22.	82	Noortelaager Kotka	3 a	Harjumaa, Loksa vald	02.12.2002. a
23.	105	Taevaskoja Noortelaager	3 a	Põlvamaa, Taevaskoja	04.12.2003. a
24.	112	Kurtna Noortelaager	3 a	Ida-Virumaa, Illuka vald	26.11.2004. a
25.	95	Pärtselja Noortelaager	3 a	Pärnumaa, Varbla vald	02.12.2002. a
26.	84	Pariisi Noortelaager	3 a	Lääne-Virumaa, Saksi vald	”
27.	104	Vihase Noortelaager	3 a	Harjumaa, Loksa vald	04.12.2003. a
28.	108	Madsa Puhkeküla	3 a	Valgamaa, Otepää vald	18.03.2004. a

TRÜKISED

1. “Noortelaagri korraldaja käsiraamat”

Käsiraamat sisaldab kõiki noortelaagri tegevuseks vajalikke normatiivakte ning noortelaagri juhatajale ja kasvatajale esmaseid ja olulisemaid teadmisi tegevuseks noortelaagrites.

2. Koondprojekti “Noorte tervistav puhkus 2005” aruanne

Aruanne sisaldab Hasartmängumaksu Nõukogu poolt eraldatud 11 802 874 krooni kasutamist ja koondprojektiga seotud olulisi tegemisi.

3. Plakat “Laagrisuvi 2006”

Plakatil on tegevusluba omavate noortelaagrite asukohad, kontaktandmed, laagrivahetuste ajad ja vahetuste pikkused, suunitlus, tuusiku hind ja laste vanus.

Plakati materjal on üleval internetis noortelaagrite kodulehel ning sama materjal esitatakse ka ajakirjanduses.

NOORTELAAGRITE SISULINE TEGEVUS

TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRID

TALLINNA NNKÜ-NMKÜ RANNAPUNGERJA NOORTELAAGER

Tallinna NNKÜ-NMKÜ Rannapungerja Noortelaager asub Ida-Virumaal Tudulinna vallas Lemmaku külas kauni Rannapungerja jõe kaldal ilusas mändimetsas. Laagri 3 hoonet ja saun piknevad 3 ha suurusel maa-alal, kus toimub ka põhiline laagri tegevus. Magamishoone mahutab kuni 40 last. Renoveeritud on söögimaja.

2005. a suvel toimus 8 laagrivahetust, millest võttis osa 288 noort.

Rannapungerja Noortelaager on eelkõige mõeldud linnalastele, kes saaksid linnakärast eemal värskes õhus aktiivselt puhata.

Puhkelaagrid eesti keele õppega

Rannapungerja Noortelaagril on 7-aastane kogemus korraldada keelelaagreid. Sellel aastal toimus 3 vahetust, milles osalesid lapsed Tallinna erinevatest koolidest.

Laagri suhtluskeel oli eesti keel ja eesti keele õpe toimus läbi huvitavate tegevuste.

Laagreid külastas Argo Bachfeldt, kes õpetas lastele seiklusmänge, samuti kunstiõpetaja, kelle juhendamisel valmisid huvitavad käsitööd.

Nautida sai põnevat teatrietendust, külastati kaevandusmuuseumi ja Iisaku vaatamisväärsusi.

Sõprus, mis eesti ja vene laste vahel tekkis, oligi nende laagrite eesmärk.

Spordi-, tantsu-, draamalaagrid

Osalesid lapsed vanuses 7–16 eluaastat üle kogu Eesti. Igal päeval oli kindel teema ja lastel oli pidevalt tegevust. Spordipäevad olid sisustatud enamusel humoorikate võistlustega, mis oleksid jõukohased kõigile lastele. Viidi läbi erinevaid maastikumänge. Põhirõhk oli pandud laste esinemiskuse arendamisele.

Vahetuste lõpuks valmisid omaloomingulised näidendid, mida esitati ka omavalmistatud kostüümides. Igast laagrivahetusest valmis videofilm, mida lapsed viimasel õhtul ka ise näha said.

Laagrid asotsiaalsetest peredest ja õpiraskustega lastele

Nendes laagrivahetustes osalesid lapsed Ristiku põhikoolist, kaasatud olid ka lastekodulapsed Tallinna Lastekodust (seega lapsed, kellel on suur oht tänavale sattuda). Palju toimus nendes laagrivahetustes

vestlusi ja ühisringe, kus põhilisteks teemadeks olid narkomaania, alkohol ja perevägivald. Laagri põhieesmärgiks oli näidata lastele, et neist hoolitakse ja et tulevik on nende endi kättes.

Suvi 2005 Rannapungerja Noortelaagris oli meelde jääv seiklus osalejatele, ja on jäädvustatud fotodena laagri kodulehel: www.rannapungerja-laager.ee

Kontaktandmed:

Tallinna N NKÜ-NMKÜ
Roosikrantsi 11, 10119 Tallinn
Tel 631 3004; 5101650
tea@ymca.ee
Tea Jögel

PÄRLSELJA NOORTELAAGER

Laager asub Pärnumaal, Varbla vallas, Matsi külas. Pärlselja Noortelaager on tegutsenud juba aastast 1973 väikese vaheajaga kuni siiani. Pärlselja Noortelaagri praegune omanik on Lääne Piirivalvepiirkond.

Mereri on laagrist 300 meetrit. Laagrist viib plaadtee läbi männituka liivaranda. Laagri territoorium on piiratud aiaga.

Laager töötab ainult suvekuudel. Ööbitakse kahekorruselistes puidust puhkekorpus. Laagris on viis maja viiekümne ja kolm maja neljakümne kohaga. Magatakse topeltnaridel, igas toas on kuus kohta. Igas majas on ka üks küllaltki suur ühine ruum, kus saab vihmase ilma korral üritusi läbi viia, ning lavaga saal õhtuste ühisürituste jaoks.

Pärlselja laagris on 360-kohaline söögisaal, kus lastele pakutakse kolm korda päevas sooja sööki.

Laagril on avarad võimalused sportimiseks ja oma saun koos duširuumidega.

Laager on skautliku suunitlusega. Sel aastal toimus kaks vahetust.

Kõik lapsed, kes laagrisse tulid, said käia matkal, skaudid ka öömatkal. Õpiti ehitama onne, püstitava telki, orienteeruti, käidi ujumas, tehti mererannas liivaskulptuure.

Koos piirivalvega käisid lapsed merel kaatriga sõitmas. Laagrit külastas ka päästeamet, tutvustamaks oma tööd. Hea on olnud koostöö Matkaeksperdi rahvaga, kes organiseerisid ronimist ronimisestel ja meeskonnatööd mängude näol. Sel aastal käis külas ka Kinobuss, kus õpiti ise filmi tegema.

Kõikides laagrivahetustes toimus huviringide töö (näite-, tantsu-, muusika-, kunsti-, spordi- ja keskkonnaring). Õhtuti ei puudunud ka muusika.

Kontaktandmed:

Saulepi sjsk, Matsi küla
Varbla vald
88203 Pärnumaa
Tel 44 58158; 5123136
pearl.selg@mail.ee
Virge Berggrünfeldt

LASTEKAITSE LIIDU LASTELAAGRITE OÜ PIVAROOTSI ÕPPE- JA PUHKELAAGER

Pivarootsi puhkekeskus asub Lõuna-Läänemaal Hanila vallas. Tallinn – Virtsu maantee 130. kilomeetril näitab suunaviit vasakule märkega Pivarootsi. Laagrisse on siit 13 kilomeetrit.

Noorte tervistava puhkuse läbiviimiseks on asupaik igati soodne – meri, puhas õhk, kaunis loodus, laagri eraldatus ning kaugus suurematest keskustest.

Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus on Lastekaitse

Liidu struktuuriüksus ja tegutseb Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ-na, mille põhitegevuseks on laste ja noorte puhkuse ning vaba aja veetmise, perepuhkuse, kursuste, seminaride, õppekäikude, nõupidamise, ürituste korraldamine ning selleks vajalike tingimuste tagamine.

1995. aastast on laagris suviti programmi “Laps ja vaba aeg” raames korraldatud erinevatele lastegruppidele ja sihtrühma lastele 6–10-päevaseid vahetusi.

Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt väljastatud tegevusluba tõendab, et laager vastab tervisekaitsetalituse ja päästeteenistuse poolt kehtestatud nõuetele.

Eesmärk on anda noortele mitmekülgset loominguulist tegevust ning pakkuda võimalust veeta sisukalt koolivaheajaga. Traditsioonilisi laagriüritusi püüame igal aastal täiendada uute ettevõtmiste, matkade ja ekskursioonidega.

Toitlustamine on 4 korda päevas. Menüü koostamisel on arvestatud laste vajadusi ja see ei kordu laagrivahetuse jooksul.

Matkale või ekskursioonile minnes pannakse toit ja jook kaasa.

Laagril on kindel päevakava ja kodukord.

Hommikul ja õhtul soe dušš ning vahetuse jooksul kahel õhtul saunamõnud.

Majutusruumid on elektriküttega. Magamisriided ja voodipesu on laagri poolt.

Matkadel on jalgrattad, kaitsekiivrid ja matka-varustus laagri poolt.

Huvitavad bussiekskursioonid.

Majutamine oma eakaaslastega 2–8-kohalistes tubades.

Litsenseeritud kasvatajad.

Pivarootsis oli sel aastal 9 vahetust. Suvevaheajaga käis veetmas 415 last Eestimaa mitmest maakonnast vanuses 7–17 eluaastat. Vahetused kestsid 6 kuni 10 päeva.

Sport: Õues sai mängida nii mini- kui ka tavalist korvpalli. Mängiti rahvastepalli ning võisteldi korvpallis ja vabavisetes.

Puhkemaja esisele puitpõrandaga mänguväljakule oli paigaldatud kaks lauateniselauda ja koroona-laud. Peeti lauatenise- ja koroonaurniire. Võisteldi maastiku- ja orienteerumismängudes ning teatevõistlustes. Punkte koguti nooleviskemängus. Seoses Helsingis peetud kergejõustiku maailma-meistrivõistlustega korraldati ka laagris “Vana-Kreeka olümpiamängud”, “Naljaolümpia”, “Muru-olümpia” jne.

Suvi oli päikseline ja merevesi väga soe, seetõttu oli iga laagripäeva oluliseks osaks ujumine. Nau-diti päikest, randa, ehitati liivaskulptuure, korjati kive maalimiseks ja taimi seadete valmistamiseks. Õhtuti käidi mererannas päikeseloojangut vaatamas.

Isetegevus: Pärastlõuna oli ette nähtud õhtuse ürituse ettevalmistamiseks. Ristimisrituaal püstkojas. Pivavisiooni esitus. Draamaõpe, rollimängud, moeshow, playbox, ööhäire, laagritüdruku ja -poisi valimine. Tubade kaupa programmi esitamine. Erinevad mõtte- ja liikumismängud, etüüdid ning pantomiimid etteantud teemadel ja vabal valikul. Laagripäevad lõpetati diskoga. Laager sai sel aastal uue muusikakeskuse koos karaokemasinaga. Nii veedetigi enamus õhtuid, keegi laulis soolot, teised laulsid kaasa ja tantsisid.

Uus oli Harku valla LÜ vahetuses folgituba. Lapsed õppisid rahvalikke mänge ja tantse, kandlel ja vilepillil mängimist.

Lõkkeõhtud “Laulge kaasa” koos grillimisega toimusid laagrivahetuse viimasel õhtul. Need õhtud olid pidulikud, kuid ka veidi nukramad, sest järgmisel päeval tuli sõpradest lahkuda.

Bussiekskursioonid: *Muhumaa.* Bussiga sõideti Virtsu, sealt mindi jala praamile ja Kuivastusse tuli vastu kohalik buss. Külastati Laasu jaanalinnufarmi, kus perenaine Helena tegi lastele “munamänge”.

Sel aastal sai lisaks jaanalindudele näha ka emusid ja kanguruid. Üügu pangal peeti piknik. Näha sai Eemu pukktuulikut, mis on üks vähestest töötavatest tuuleveskitest. Tihuse hobuturismitalus korraldati ratsamatk mööda muinaskultuuri õpperada, kus tutvuti endiste aegade kommete ja tavade-ga. Enne ärasõitu Muhumaalt külastati Katariina kirikut.

Matsalu rahvuspark ja Lihula linnusemägi. Matsalu rahvusparki alal tehti lastele paadisõit mööda Suitsu jõge, käidi Suitsu linnuvaatlustornis. Penijõe mõisas asub Matsalu rahvusparki keskus ja looduskaitseala tutvustav muuseum, näidatakse Matsalu rahvusparki slaidiprogrammi. Edasi sõideti vaatama Lihula linnuse varemeid (13.–16. saj), kus peeti piknik, koos giidiga käidi Saare-Lääne piiskopilinnuse varemetes, seejärel tutvuti Lihula mõisahoones asuva muuseumi väl-japanekutega.

Uus bussiekskursioon tehti sel aastal Pärnumaal asuvasse *Soontagana maalinna*, mis asub Järve soo lõunaserval soosaarel. On olnud mitme sajandi vältel inimestele pelgupaigaks vallutajate eest. Maalinna viinud vaid väga salajane tee läbi soo. Tee olnud vee all ja ainult teadjad inimesed osanud seda mööda linnuse juurde minna. Ekskursiooni

aitas läbi viia Oidrema mõisa peremees Riho Erismaa.

Jalgrattamatkad: Sõideti Pivarootsi tuuliku juurde, kus sai kätt harjutada minigolfis ja mängida tennist. 10 km jalgrattamatkal sõideti vesirooside tiigi juurde, kus sai lisaks vesirooside ilu nautimisele süüa tiigikalu ning suuremas tiigis ka ujuda.

Sõideti Virtsu kanti ja tutvuti alevikuga. Suurel Väinal tehti lastele paadisõit piki rannikuäärt.

Seiklusrada: Seigeldi rajal, roniti 10 m ronimisseinale ja läbiti “julgustükil” kahe männi vaheline õhukõistee. Lastel oli võimalik oma julgus ja osavus proovile panna.

Kunst ja käsitöö: Savikujude voolimine, lilleseaded, klaasile värvimine ja kopeerimine paberile, kangamaal, puunikerdused, portselanimaal, klaasvitraaž, lillepärgade ja taimevaipade punumine, kingipakkide, pudelite ja purkide kaunistamine erinevate materjalidega, viltmütside viltimine, T-särkide värvimine batikatehnikas, ka voolimismassist Cernit' ehete valmistamine.

5. vahetuse ühistööna valmisid laagri jaoks maalitud siidkardinad. 7. vahetuse ühistööna valmis herbarium “111 tavalist taime Pivarootsis”.

Uus oli Sally Stuudio laagrivahetuse “Kunstipraktika – kunst rohujuure tasandil”. Kunstipraktikal olid olulisel kohal enesekohased teosed, video- ja fotoinstallatsioonid, kehamaaling ja kipsmudelid. Võeti ette ühiseid *happening*’e, *performance*’id ja filmiõhtuid.

Eesti Pereplaneerimise Liidust käis laagris loengut pidamas Siiri Hansen. Projekt “Õpilaste HIV/AIDS-i alane koolitus 2004–2005” oli tellitud Tervise Arengu Instituudi poolt. Loengute eesmärgiks on riskikäitumise vähendamine noorte hulgas ja HIV-alaste teadmiste suurendamine. Peale loengut tehti kirjalik test.

Toimus jalgsimatk Raul Meele suvekodusse. Peremees rääkis mesilaste pidamisest ja kunstist. Pakkus mett, meesaia kõrvale joodi allikavett. Lapsed said kiikuda suurel külakiigel.

Külastati ka Polli talu Loomingulist Keskust, mille perenaine Marika Blossfeldt tutvustas oma teid-tegemisi. Tutvuti ja osaleti Kundalini joogas.

Kuuldust ja nähtust korraldati viktoriine, parimaid auhinnati diplomite ja maiustustega.

Lapsed löid kõigil üritustel aktiivselt kaasa, ühed esinejatena, teised žüriiliikmetena, kolmandad pealtvaatajatena.

Viimasel päeval sai iga laagrilaps osalemise eest tunnistuse ja šokolaadimedali.

Kontaktandmed:

Pivarootsi küla
Hanila vald
90103 Läänemaa
Tel 47 29591; 50 6021
pivarootsi@lastekaitseliit.ee
www.lastekaitseliit.ee
Katrín Kadakas

VIHASOO NOORTELAAGER

Vihasoo Noortelaager asub looduslikult kaunis Lahemaa rahvusparkis Tammispea külas.

2005. aastal oli laagris 9 vahetust, nendest 6 suvel ja 3 kevadisel, sügisel ja talvisel koolivaheajal. Laagris puhkas kokku 570 last.

Iga vahetus oli erineva temaga, aga kõikidel oli ühine eesmärk: aktiivne tervistav puhkus linna- välises laagris.

Traditsiooniliselt korraldasime ekskursioone ja jalutuskäike mööda Lahemaa rahvusparki, ühisüritusi naaberlaagritega, spordivõistlusi ja kontserte.

Vahetuste programmid olid koostatud sellise arvestusega, et lapsele oleks tagatud tegevus kogu päevaks.

Kõikides vahetustes oli korraldatud huviringide töö, kus iga laps sai leida endale meeldiva tegevuse: töötasid kunsti-, tantsu-, laulu-, näite-, korvpalli- ja võrkpalliringid. Huviringide töö toimus päeva esimeses pooles ja kestis 2–3 tundi.

Lapsed olid jagatud rühmadesse vanuse järgi ja tegevus sõltus rühma vanusest: vastavalt olid korraldatud liikumismängud, matkad, viktoriinid, lõkkeõhtud.

Ülelaagrilises tegevuses said lapsed oma andeid proovida kunstilises isetegevuses kui ka spordis.

Noorte harimiseks olid korraldatud esmaabikoolitus, päästeameti koolitus, ratsutamistunnid, enesetundmise testid.

Meie statistika järgi on 70% lastest meie püsikliendid, ülejäänud 30% olid meie laagris esmakordselt.

Küsitluse järgi olid lapsed väga rahul pakutava programmiga ja soovivad järgmisel suvel jälle puhata meie laagris.

I vahetus. Kevad Lahemaal

Eesmärk: veeta sisukalt kevadine koolivaheaeg Lahemaa rahvusparki kaunis looduses.

Sihtrühm: 12–5-aastased lapsed.

Läbiviidud tegevused:

1. tutvusime piirkonna matkaradadega;
2. õppisime jälgima ja nautima kevadist loodust;
3. õppisime orienteerumistarkusi;
4. tegime ilmavaatlusi;
5. külastasime loodusemuuseumi Sagadi mõisas.

II vahetus. Muinasjutumaa

Eesmärk: populariseerida H. C. Anderseni loomingu.

Sihtrühm: 7–10-aastased lapsed.

Läbiviidud tegevused:

1. tegime käsitöid ja joonistasime H. C. Anderseni muinasjuttude ainetel;
2. lavastasime muinasjutu „Lumekuningana”;
3. kõik ülelaagrilised üritused olid seotud H. C. Anderseni muinasjuttudega.

III vahetus. Kunstilaager

Eesmärk: pakkuda noortele võimalust puhata looduses ja kasutada aega enesetäiendamiseks.

Sihtrühm: 7–15-aastased lapsed.

Läbiviidud tegevused:

1. töötasid kunstiringid, mis aitasid lapsel arendada oma teadmisi ja oskusi;
2. korraldati käsitöönäitusi;
3. toimus moeshow, kus lapsed tegid kostüüme

ajalehtedest, karpidest, looduslikest materjalidest;

4. meremotiivpäeval tegime mitmesuguseid kollektiivtöid.

IV vahetus. Seikluste ja matkavahetus

Eesmärk: arendada noorte teadmisi looduslikust keskkonnast ja õpetada selles säästvalt elama.

Sihtrühm: 7–15-aastased lapsed.

Läbiviidud tegevused:

1. matkatarkuste õppimine;
2. tutvumine piirkonna matkaradadega;
3. korraldasime õppekäike ja matku (vanematele rühmadele ööbimisega Lohja järvel);
4. õppisime toime tulema rasketes tingimustes.

V vahetus. Me ise oma elu kujundajad

Eesmärk: kujundada lastes hoidlikku suhtumist oma psüühikasse ja füüsisse.

Sihtrühm: 12–15-aastased lapsed.

Läbiviidud tegevused:

1. propageerisime oma tegevusega ja üritustega tervislikke eluviise;
2. viisime läbi diskussiooni teemal: pole kerge olla noor;
3. psühholoogide abiga viisime läbi treeninguid, mis peaksid kujundama lastes oskusi hoiduma halbadest kommetest ja sotsiaalse riskiga situatsioonidest;
4. Moskva Majakovski teatri lavastaja abiga lavastasime “Romeo ja Julia”.

VI vahetus. Loodusesõprade vahetus

Eesmärk: väärtustada oma riigi kultuuri ja traditsioone ning kasvatada armastust ümbritseva looduse vastu.

Sihtrühm: 7–15-aastased lapsed

Läbiviidud tegevused:

1. korjasime ja kuivasime ravimtaimi, millest tegime ja jõime teed;
2. tutvusime Lahemaa vaatamisväärsustega (mõisad, külad, matkarajad), omandasime teadmisi praktilistel õppekäikudel;
3. tutvusime Sagadi metsamuuseumi ekspositsiooniga;
4. kohtusime Eesti Looduse ajakirjanikuga.

VII vahetus. Saagem tähtedeks

Eesmärk: arendada lastes loovust, tõsta eneseteadvust, selgitada lavakunsti, tantsu ja muusika olemust.

Sihtrühm: 7–15aastased lapsed.

Läbiviidud tegevused:

1. korraldasime loominguliste stuudiote tööd;
2. spetsialistide abiga selgitasime välja laste loomingilisi võimeid ja andsime võimaluse neid arendada;

3. korraldasime 3 võistlusvoorust ja finaali, kus selgusid “tähed” igal alal.

Kontaktandmed:

MTÜ Noortekeskus Vihasoo

Tel 660 3014; 50 59342

vihasoo@hotmail.ee

www.vihasoo.ee

Irina Djatšenko

LUUNJA NOORTELAAGER

Luunja Noortelaager asub looduslikult kaunis männi-parkmetsas Tartu lähisel Kabina külas Luunja valla territooriumil. Laagri neljas lastemajas saab puhata 140 last ja ühes ka liikumispuudega noored.

Laagrisse saavad tulla noored vanuses 7–12 aastat ja keelelaagrisse 7–17-aastased. Sisulist tööd laagris koordineerib vanemkasvataja. Kõikides vahetustes on vajalik arv kasvatajaid ja teisi töötajaid, kes tagavad lastele laagris turvalise puhkuse ja sõbraliku õhkkonna.

Populaarne on saksa keele suhtlemislaager. Keeleõpetajateks on välistudengid Saksamaalt ja suure laagripraktikaga keeleõpetajad eesti koolidest. Keeletesti põhjal jaotatakse noored rühmadesse ning alati on olnud ka algajate rühm. Keelelaager kestab 12 päeva. Lisaks keeleõppele käiakse matkamas, ratsutamas, mängitakse maastikumänge, võisteldakse spordis ja nuputamises. Õhtustel ülelaagrilistel üritustel kehastatakse tuntud lauljateks, iluvõimlejateks, muinasjututegelasteks või suvisteks päkapikkudeks.

Tava- ja liikumispuudega laste integreerimine.

Viiendat aastat on toimunud laagri vahetus: liikumispuudega noor koos tavalapsega. See vahetus on olnud igati positiivne ja vajalik mõlemale poolele. Puudega lapsed osalevad koos saatjatega aktiivselt kõikidel üritustel. Tavalapsed on näidanud üles siirust ja abivalmidust ning meeldivat

suhtlemist puudega lastega. Käiakse koos jalutamas ja osaletakse ühisüritustel. Puudega lapsed elasid aktiivselt kaasa tavalaste võistlustele. Planeeritud tegevuse vaheaegadel oldi võimalikult palju basseinis, et teha spetsiaalseid harjutusi.

Puhkelaagrid.

Puhkelaagrite eesmärgiks on noorte suve sisustamine huvitava tegevusega, et anda võimalusi midagi juurde õppida, üksteisega arvestada ja iseendaga toime tulla ning võimalikult palju viibida värskes õhus. Huvitava tegevuse loomiseks tegutsevad laagris huvialaringid: draama-, tantsu-, spordi-, loodusesõbra-, ujumis-, töömehe- ja kunstiring. Igal laagripäeval on oma nimi, näiteks võlupäev. Õhtuti toimuvad ülelaagrilised üritused: moeshow, missi ja mister valimised, *playbox*, lõkkeõhtud, diskod ja palju muud.

Laagri eripära on esmaabi õpetamine koos ohutunde kasvatamisega.

Laste rühi parandamiseks on võimalikult palju päevast pühendatud sportimisele ja ujumisele. Ratsutamistunnid toimuvad Luunja Ratsakoolis.

Kontaktandmed:

Kabina küla

Luunja skj 62201 Tartumaa

Tel/faks 7 417225; 51 05010

reet.rannasaar@mail.ee

Reet Rannasaar

LASTEKAITSE LIIDU LASTELAAGRITE OÜ REMNIKU LASTE- JA NOORTELAAGER

Remniku Puhkekeskus asub Peipsi järve põhjarannikul, imeilusa järve liivasel kaldal. Peipsi järv on üks soojema veega järvi Eestis. Eriliselt peen ja puhas rannaliiv on suurepärane paik puhkuseks ja puutumatu loodus inspireerib tegevusteks vabas õhus. Remniku Laste- ja Noortelaager asub Alajõe valla keskusest 8 ja Jõhvist 35 kilomeetri kaugusel, on rajatud 80. aastatel ning on sealse piirkonnas üks paremas seisukorras baase lastega seotud programmide läbiviimiseks.

Remniku Laste- ja Noortelaager on Lastekaitse Liidu struktuuriüksus ja tegutseb Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ-na, mille põhitegevuseks on laste ja noorte vaba aja programmide läbiviimine ning erinevateks tegevusteks igakülgsed tingimuste loomine. Kasutada on mitmed spordiväljakud – jalgpall, korvpall, võrkpall, väike staadion – ning võimalused erinevate mängude harastamiseks: koroona, lauatenis jne. Baas asub 9,2 hektari suurusel aiaga piiratud maa-alal ning on suurepärane koht erinevate programmide läbiviimiseks, samuti perepuhkuse, suvepäevade, kursuste, seminaride, õppekäikude, nõupidamiste, ürituste jms korraldamiseks.

Remniku Laste- ja Noortelaagri tegevus on litsentseeritud, baasile on antud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt tegevusluba.

Remniku Laste- ja Noortelaagri tegevuse eesmärgiks on:

- tingimuste loomine erinevate vaba aja tegevuste korraldamiseks;
- sihtsuunitlusega, laste sotsialiseerimise protsessi toetavate programmide korraldamine suvisel koolivaheajal;
- laste vaba aja sisustamine, nende silmaringi avardamine ja huvi tõstmine sisuka ning aktiivse vaba aja veetmise vastu.

Selleks korraldame mitmesuguseid üritusi (lõkkehõhtud, veepeod, matkad, tematilised päevad jne).

Majutamiseks on baasis suurte akende ja avarate rõdudega kahekorruselised paneelmajad, kus on 6–8-kohalised toad. Igas majutuskorpuses on duširuumid ja teisel korrusel ruumid ürituste korraldamiseks. Majutuskorpustes on elektriküte.

Lapsi toitlustatakse laagris 4 korda päevas. Puhkekeskusel on uue mööbliga sisustatud avar söökla.

Temaatilistes programmides osalevad lapsed vanuses 7–15 aastat. Programme viivad läbi vastava eriala kogemustega spetsialistid.

Kontaktandmed:

Alajõe vald, Remniku küla
Ida-Virumaa
Tel 33 93198; 631 1128
remnikulaager@hotmail.ee
www.lastekaitseliit.ee
Alar Tamm

VESKI NOORTELAAGER

Tartu linnale kuulub Valgamaal, Otepäält 2 km kaugusel Kaarna järve ääres asuv Veski Noortelaager. Selle haldamine on antud alates 1. novembrist 2003 Tartu Linna Spordibaasidele.

Veski Noortelaagris on kokku 70 majutusk kohta. Need jagunevad kolme olmehoone vahel, millest kahes on 30 kohta, ühes aga 10 kohta. Lisaks kuulub spordibaasile söökla ja väike saun. Kõik hooned on ligi 30 aastat vanad ja nende seisund on rahuldav. Veski Noortelaagritele on väljastatud noortelaagrite korraldamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumi tegevusluba. Seega on kõik olulisemad päästemeti ja tervisekaitse nõudmised tänaseks

täidetud. Veski Spordibaasi agaramad kasutajad on olnud Tartu linna erinevad spordiklubid. Noortelaagri renoveerimine aga kindlustab võimaluse hoida vähemalt 30–35 kohta kasutuses ka talvel. Potentsiaalsete kasutajatena näeme külalisi kogu Eestist. Juba tänaseks on olnud igati positiivne koostöö Tartu LV Kultuuriosakonna Noorsooteknistusega, Tartu Kutsehariduskeskuse, spordiklubide ja Tartu Kunstikooliga. See on näidanud, et erinevate projektlaagrite läbiviimine Veski Noortelaagris on võimalik. Peale järk-järgulise renoveerimise peaks aga Veski Noortelaagrist saama kõikidele tänapäevastele ohutus- ja tervise-

kaitsenõuetele vastav, kena ja aastaringselt kasutatav keskus, kus lisaks spordilaagritele viiakse läbi mitmesuguseid lastele ja noortele mõeldud kultuuriüritusi ning koolitusprogramme.

2005. aasta suvel korraldasime noortele programmilise tegevuse kuues laagrivahetuses. Veski Noortelaagri kolmes vahetuses osalesid mitmete omavalitsuste poolt suunatud lapsed vähekindlustatud peredest (kokku 146 last). Lisaks neile kasutasid noortelaagrit paljude erinevate huvialadega noored – peamiselt sportlased ja Tartu Kunstikooli õpilased. Igas vahetuses puhkas keskmiselt 73 noort. Kogenud laagrijuhi ja kasvatajate oskustest tulenevalt said lapsed aktiivselt osaleda nii spordiradadel kui ka õhtustel meelelahutuslikel üritustel. Looduskaunil Kaarna järvel sõideti kanuudega, kasutati ümbruskonna matkaradasid, supeldi ja ujuti. Iga laagrivahetus kulmineerus tüdrukutel “Veskipliiga” konkursiga ja poistel parima “Kivi-

mehe” võistluses. Kokkuleppel politseitöötajatega demonstreeriti laagri territooriumil lastele politseikoorte oskusi. Kunstiga (maalimisega) tegelevatele noortele pakkus Otepää ilus maastik kindlasti palju uusi ideid ja mõtteid. Sagedased olid kombineeritud teatevõistlused, pallimängud, külastati Otepää suusamuuseumi ja ajalooliselt tähtsamaid kohti lähiümbruses.

Veski Noortelaager ootab ka edaspidi mitmekülgsede huvidega noori aktiivselt puhkama, seda nii suvel kui talvel.

Kontaktandmed:

Tartu Linna Spordibaasid
Kungla 1, 50403 Tartu
Tel 7 461 062; 50 15825
meriketootsi@hot.ee
www.tartu.ee/spordibaasid
Raido Mägi

KLOOGARANNA NOORTELAAGER

Kloogaranna Noortelaager asub looduskaunis kohas männimetsa all liivasel mererannal Kloogaranna külas Harjumaal.

Kloogaranna Noortelaagri 2005. aastal pakutud 7–15-aastastele mõeldud seitsmest erineva suunitlusega laagrivahetusest võttis osa 894 noort.

Esimese laagrivahetuse nimi oli “Ujumislaager MULL” ning selle eesmärgiks oli ujumisoskuse parandamine, veekartuse vähendamine ning vee-mängude tutvustamine. Laagripäevade jooksul oli kõigil võimalik iga päev käia koos kahe kasvatajaga väikeste 15-liikmeliste gruppides Keila Tervisekeskuses ujumistreeningutel, mille läbi viijateks olid kogenud treenerid. Oli ka vahvaid teatevõistlusi ning põnevaid ja kasulikke veeharjutusi, mis kohe välja ei tahtnud kukkuda, kuid laagri lõppedes enamusele selgeks said. Peale treeningute oli lastel lõõgastuseks võimalus kasutada mullivanni, sauna ning kõige haaravam oli muidugi vee keerdlüüagi.

Teine vahetus oli kunsti- ja matkasõprade päralt. Laagri eesmärgiks oli noortele tutvustada võimalikke kunstivõtteid ja tehnikaid, arendada noorte fantaasiat ning käelisi oskusi. Igapäevased kunstitunnid toimusid väiksemates gruppides, kus noortel oli võimalik laagri vältel meisterdada sõbra-

paela, tootemit metsaandidest, kipsmaski ja käemaski, savikujukesi, õnnekivi, natüürmorti ning koostada laagripäevikut, kuhu noored ise iga päev joonistasid pilte kõige meeldejäävamast üritusest ja täiendasid seda väikese jutuga. Kõik omakeisterdatud asjad saadi mälestuseks koju kaasa. Iga päev käidi ka lähiümbruses matkamas ning tugevamad ja julgemad käisid kanuudega merel.

Kolmandas vahetuses õppisid lapsed tundma Piiblit ja ühe loo järgi õpiti selgeks näitemäng, mida esitati laagri viimasel päeval lapsevanematele.

Neljanda vahetuse nimi oli “Päikesepüüdjad” ja seda sõna otseses mõttes. Kuna päevad olid kõik päiksepaistelised ja soojad, siis enamus võistlusemänge toimus rannas. Iga päev jätkati järjejutu kirjutamist, millest laagri lõpuks sai tore põnevusjutt.

Viimas vahetuses olid Haapsalu linna ja Tallinna spordiklubi lapsed. Seikluslaagris õpetati lastele matkatarkusi, ronimist vastvalminud nelja meetri kõrgusel roniseinal ja muid põnevaid ranna- ning loodusmänge. Roniseinal julgestas lapsi kogenud instruktor. Lõpuks korraldati ka võistlus kiiruse peale ning võitjaid autasustati. Käidi matkadel ja seiklusrajal, kus igaüks sai proovile panna oma

osavust, leidlikkust ning meeskonnatöövõimet. Jagati näpunäiteid matkaleminekuks – mida kaasa võtta, kuidas kotti pakkida, kus telkida, kuidas telki üles panna, kuidas lõket teha ja kuhu ning kuidas liikuda metsas, mida teha, kui oled eksinud, mida võib süüa looduses, kuidas puhast vett saada jne.

Kuues laagrivahetus oli laste loometöölaager, mille lõppedes korraldati näitus.

Seitsmendas laagrivahetuses veedeti mõnusalt suve tantsu- ja käsitöölaagris “Kepsujalg”. Eesmärgiks oli tutvustada noortele erinevaid tantsuliike ja nende eripärasid. Koos tantsuõpetajaga õpiti ja tantsiti, arendati liikuvust, koordineerimist ja enesekindlust. Laagri lõpus esineti lapsevanematele õpitud tantsukavaga, mis tegi nii ühele kui teisele rõõmu. Kuna tegemist oli ka käsitöölaagriga, siis oli lastel võimalus kaasa lüüa töötubades, kus tehti karnevaliks kipsmaske, tuulelohesid, klaasimaali, kaunistusega pildiraame ning sõbrapaelu.

Kõigis laagrivahetustes toimusid lisaks vastavatele teemadele ka tavapärased laagriüritused – maas-

tikumängud, palliturniirid, teatevõistlused, aaretejaht, viktoriinid, *Playbox*, *Blackbox*, laagri missi ja mister valimised, Kloogaranna TV, karneval, disko, arbuusifestival, lõkkeõhtu pulgasaia ja pannkoogi küpsetamisega. Korraldati mitmeid teemaõhtuid loovuse arendamiseks ning suhtlemis- ja arendamiseks.

Põnevaks muutis laagrielu ka kogu laagri vältel kestnud “Siilijaht”, mis tähendas oma kämpingu igapäevast korrashoidu, saamaks võimalikult head hinnet puhtuse ja korra eest. Laagri lõppedes sai parim kämping tordi.

Kloogaranna Noortelaager pakkus lastele vabas õhus tegutsemise kaudu tervistavat ja kosutavat suvepuhkust.

Kontaktandmed:

Keila vald, Kloogaranna küla
Tel 654 0845 noortelaager
638 0757 ENTK
51 29366
helga.eichen@entk.ee
Helga Eichen

KUTIMUTI NOORTELAAGER

KutiMuti Noortelaagril sai 2005. aastal täis kümme tegevusaastat Laulasmaal.

Lapsevanemate tänusõnad ja tunnustus laagri tegevusele näitavad, et laager on noorte vaba aja sisustamisel jõudnud arvestatava tegija staatusesse.

Kokku veetis suvepuhkuse KutiMuti Noortelaagris 348 last. Rohkesti oli neid, kes suve jooksul ikka ja uuesti laagrisse tulid.

Soodne asukoht Tallinna lähisel ja vaheldusrikas tegevusprogramm on kasvatanud laagri populaarsust. Laagrivahetused toimuvad ka sügis-kevadtalvistel koolivaheaegadel.

2005. aasta suvelaagri “hittideks” olid:

- Seiklusõpetuse vahetuste lapsed käisid kahepäevasel jalgsimatkal Pakri maastikukaitsealal. Ööbiti telkides ja tutvuti Põhja-Eesti ühe unikaalsema paeastanguga. Matka käigus korraldati astangult köielaskumisvõistlused.
- Liikluspäeva raames said üle 14-aastased lapsed õppida autosõitu.

- Jalgratturi eksami sooritas edukalt ja sai laagris juhiloa kätte 22 last.
- Kahes esimese vahetuses said lapsed supelda Laulasmaa Resort Veekeskuses.
- Teatrilagri lapsed esinesid suure suvelõpu kontserdiga 27. augustil Laulasmaa Resort vabaõhulaval
- KutiMuti Noortelaagri sünnipäevapeol 19. augustil osales üle 80 inimese – laagri endised kasvandikud, kasvatajad, programmijuhid.
- Kuuendas vahetuses toimus Venno Loosaare üliedukas noorteprojekt “Küpsistega AIDSI vastu”, osalesid ka Merelaagri lapsed.
- Neljas vahetuses viidi läbi Eesti Pereplaneerimise Liidu poolt noorte seksuaalkasvatuse projekt, mis noortele suurt huvi ja elevust pakkus.
- Lapsed kirjutasid iga päev oma laagrimuljed laagri foorumilehele. See oli heaks tagasisideks ja infoks kasvatajatele ja programmijuhtidele.

I vahetus. Orienteerumine, seiklus ja esinemis- julgus

Osalesid lapsed vanuses 7–17 eluaastat.

Kaarditreeninguid viisid lastele läbi kogenud orienteerujad. Iga päev tehti treeninguid erinevatel maastikel: Keila-Joa parkmetsas, Kloogaranna ümbruses, Lohusalu pankrannikupealsel. Ühel päeval toimus jalgsimatk Paldiskisse ja Pakri poolsaarele. Seal peeti ka valikorienteerumise esimesed võistlused. Juba kogenud orienteerujate kõrval õppisid esimesi orienteerumisinippe ka päris algajad.

Selles vahetuses külastati Laulasmaa Resort Vee-keskust, mis lastele suure elamuse valmistas, eriti kui arvestada asjaolu, et merevesi oli sel ajal veel väga külm. Tehti nagu ikka palju sporti: igapäevased pallimängud, teatevõistlused, lipumäng, kuulijämm, raudkuti- ja raudmuti mitmevõistlus jne. Toredaks laagritraditsiooniks on oma diplomite, medalite ja karikate andmine parimatele sportlastele.

II vahetus. Seiklus, sport, näitlemine, tants

Uus kasvataja Viljandi Kultuuriakadeemiast tõi sellel suvel laagrisse palju elevust tantsutundide näol. Ka need poisid, kes algul itsitades nurga tagant piilusid, said lõpuks tantsusammud selgeks ja vanemate külastuspäeval oli tore isadele-emadele uusi oskusi näidata. Nii mõnigi lapsevanem oli sügavas hämmingus oma võsukese edusammude üle tantsupõrandal. Kava pandi kokku 3–4 päevaga.

Seda vahetust jääb ka ilmetama jaaniõhtu ilusate rahvalike traditsioonidega: lustakad seltskonnatantsud, loitsud ja suur jaanituli koos vorstiküpsetamisega. Tüdrukute kimbukorjamine seitsmest erinevast suvelillest, poiste vägikaika vedamine ja matil maadlemine on juba traditsioonilised. Kõik koos vedisid jätkuva innuga ka köit. Matkale Pakri poolsaarele said kaasa kõik üle 10-aastased. Ööbiti pangal telkides. Imeilus ilm, öine lõke tähistaeval all ja kaunis pankranniku loodus jätsid kustumatu mälestuse.

III vahetus. Liiklusõpe, sport, seikluskasvatus, näitlemine, tants

Liiklusõppe uuenduseks oli see, et tunnid toimusid igapäevase laagriprogrammi osana. Tehti palju

teste, analüüsi liiklusolukordi. Tulemus tasus ennast ära – jalgratturi eksami sooritasid 25-st lapsest 22 väga edukalt. Liiklusõpet aitas korraldada Plekk-Liisu Autokool, kes organiseeris ka suurematele lastele autosõidutunnid. Palju tehti isetegevust, tantsiti ja lauldi. Kogu laagripere lemmikuks sai Kati loodud uus kantritants.

Üliedukalt lavastati “Pöial-Liisit”, kus peaosas debüteeris 9-aastane Merjam Ahmet.

Ikka ja jälle on sportlikuks suursündmuseks vahetuses *rogain*. Kõik võistkonnad sööstavad ühisstardist korraga metsa punktide jahile. Ja sel aastal oli päris mitu võistkonda, kes jõudsid etteantud aja raames (3 tundi) kõik punktid ka üles leida. Nii et võitjad selgitas välja parem aeg. Kokku läbis parim võistkond umbes 14 kilomeetrit.

IV vahetus. Seiklus, sport, näitlemine, tants

Vahetuse programm oli planeeritud sellise arvestusega, et lapsed on suuremad ja kogenumad. Jõutigi rohkem korda saata kui tavavahetuses ja elugi laagris oli tunduvalt rahulikum ja asjalikum. Kasvataja Sergo TPS-st innustas kõiki sportima, eriti popiks muutusid jalgpallitrennid pärast seda, kui Sergo hakkas õpetama vahvaid pallitrikke.

Lisaks tavapärasele lavaesinemisele õpiti selles vahetuses palju uusi tantse. Ja vahva on see, et suuremad poisid ei hääbene ega põe enam oma kohmakust, vaid õpivad innuga ja tahavad ka esineda. Vanemate külastuspäeva üheks toredaks osaks on ka traditsioonilised võistlused isadele-emadele, ja pärast said nemadki diplomid.

Nagu igas teises vahetuses, oli selleski oodatud spordisündmuseks raudkuti ja raudmuti mitmevõistlus. Seitsmest järjestikku toimuvast spordialast selgus lõpuks nii kangeim spordipoiss kui -tüdruk. Matk Pakrile ja öö lõkke ääres ühislauludega jäävad kindlasti kõigile kauaks meelde.

V vahetus. Seiklus, sport, näitlemine, tants

Selles vahetuses oli kõige rohkem Tartu lapsi, lisaks ka toredad õed Saskia ja Miika Los Angelesest. Draamaõppe tundidesse ei pidanud kedagi sundima, see meeldis lastele ja tööd tehti täie innuga. Sigrid ja Lemmi õppisid oma pika lavadialoogi suisa öösel selgeks. Lavastati eesti rahva muistend “Kuidas hunt inimeste peale vihastas”.

Selleski vahetuses oli oodatud spordisündmuseks *rogain*– orienteerumisvõistlus, kus kahe tunni jooksul tuli metsas kontrollpunktid üles leida.

VI vahetus. Seiklus, sport, näitlemine, tants

Toredaks traditsiooniks sel suvel oli kõigis vahetustes seiklusraja läbimine meeskonnatöö koolitusena. Juba eelmisest aastast tuttavatele ämbliku-võrgule, köielkõndimisele ja “suusatamisele” lisandusid sel aastal kuristiku ületamine, kõiega laskumine kaljult ja meeskondlik kõiehüpe täpsusele. Meeskondade ajad summeeriti ja sel moel selgus kõige efektiivsemat koostööd tegev meeskond. Kasulik ja kogemusi andev on see seiklusrada igatahes. Alati ei osutugi tugevamaks see võistkond, kus kõige paremad sportlased, olulise maks teguriks saab kaaslaste abistamine ja koostöö.

Venno Loosaar oma noortetiimiga tõi laagrisse projekti “Küpsistega AIDS-i vastu”. Huvitavad testid ja lahedad mängud, eriti aga värvimuusika ja tossuga disko meeldisid lastele väga. Selles programmis löid kaasa ka Merelaagri lapsed.

VII vahetus. Seikluskasvatus ja draamaõpe

Lapsed vanuses 9–15. Selles vahetuses oli eriti rohkesti neid lapsi, kes sel suvel juba mitmendat vahetust laagris veetsid. Seetõttu tuli ka programm seada nii, et oleks võimalikult palju huvitavaid uusi tegevusi. Öine maastikumäng, armeespordi võistlused, maratonijooks – eriti poistele meeldis sportlik ja põnev elu. Draamaõpe koos laulu ja tantsuga pakkus osalemis- ja tegemisrõõmu. Selle suve parimaks laagrilauluks tunnistati just selle vahetuse regilauluainetel loodud laul. Ja muidugi laagri sünnipäevapidu 19. augustil: suure tordi valmistamine, sünnipäevaltgi püstitamine ja pidu koos külalistega.

KutiMuti Stuudio noored näitlejad lavastasid laagri sünnipäevapeoks lustaka lühiloo “Mereröövli naisevõtt”, mis publiku naerust rõkkama pani.

Tantsu ja tralli jagus sellel öösel kauemaks kui tavaliselt. Selles vahetuses külastas meid ka Tallinna noorsootöötajate nõukogu koos linnapea Tõnis Paltsiga. Kui nõukogu oma väljasõiduistungil lõpetas, jätkus neil ka aega laagriga tutvumiseks ja lastega koos tantsimisekski.

VIII vahetus. Teatrilaaier

Teater-teater! Üle Eesti olid kokku tulnud tõelised draamafännid, kelle õppetöö oli nii pingeline, et öörahu ajaks tavalise sigina-sagina ja itsitamise asemel sügav vaikus ringi luusis. Noori olid juhendada tulnud oma ala tõelised profid.

Kõnetehnika ja häälekasutus: Toomas Lõhmuste. Nukk lavastuses: Hendrik ja Maie Toompere. Grimeerimise põhialused: Tiiu Luht. Laul ja rütmika: Lemme Täll. Tants ja koreograafia: Niina Rejeva. Foorum- ja sotsiaalteater: Piret Soosäär.

Grimmikoolitus Estonia teatri peajumestaja käe all pakkus suurt huvi. Põnev oli ka see, et poisid pidid tüdrukutele jumestuse tegema.

Lisaks veel moderntantsu tunnid, loengud teatri-semiootikast ja dramatiseeringust. Ja muidugi suure ühislavastuse loomine ja etendamine Laulasmaa Resorti vabaõhulaval, kus lavastaja rollis oli Kristel Elling Von Krahli teatrist.

Siiski jäi aega ka selles vahetuses seiklusraja ja meeskonnatööga tegelemiseks, rohketeks ühislaulmisteks, stiilipidudeks, diskodeks. Vahetuse jooksul toimus vabalavafestival, kus esitati kodus ettevalmistatud lavastusi. Ja parimaks tunnistati taas Nõmme Kultuurikeskuse draamastudio “Peegel” muinasjutuaineline “Etüüd”. Kolmel eriti ilusal augustikuu suvepäeval jõuti sooja merevees veel rannamõnudki ära proovida. Suur ühiskontsert anti 27. augustil rohkearvulisele publikule ja pärast seda oligi aeg koju sõita.

Kümnes laagrisuvi oli KutiMutis meeldejääv ja sisukas.

Kui nüüd õnnestuks kolm aastat kestnud ponnistuste tulemusena ka mingi ime läbi kohalikult omavalitsuselt ehitusluba hankida! Uue laagrimaja projekt ootab juba pikemat aega ehitajaid ... aga paraku ei olene kõik laagrikorraldajast ja tema entusiasmist. Jääme lootma terve mõistuse võidule ja usume ikkagi, kõigest hoolimata, et KutiMuti uus laagrimaja varsti Laulasmaal ukseid avab.

Kontaktandmed:

Laulasmaa, Harju maakond
Tel 50 28180
tiiu@kutimuti.ee
www.kutimuti.ee
Tiiu Mägi

ROMAŠKINO TIIGRID NOORTELAAGER

Romaškino Tiigrid Noortelaager asub Harju Maakonnas Harku vallas Vääna-Jõesuu külas. Laagri kompleksi kuulub 4 lastemaja kokku 144 lapsele ja suur söökla diskosaali ning lastebaariga.

2005. aastal viidi läbi 9 laagrivahetust kevadisel, suvisel ja sügisel koolivaheajal ning kokku osales laagri tegevuses 932 last ja noort.

Igal vahetusel oli oma, teistest erinev programm.

Traditsiooniliselt oli laagri tegevus sportliku suunitlusega, mängiti jalg-, korv- ja võrkpalli, lauatenist ning käidi meres ujumas. Sportlastest osalesid laagri tegevuses TKSK VISA hokipoisid.

Koos noorte sportlastega osalesid laagri tegevuses ka tavanoores üle terve Eesti.

Mitmes vahetuses toimusid keelelaagrid ja kuna laagripere oli kakskeelne, siis tuli see kasuks nii ühele kui ka teisele poolele.

Tavakohaselt viidi läbi nii individuaalseid kui ka rühmadevahelisi spordivõistlusi erinevatel spordialadel, matkati. August oli üldiselt vihmane, meri oli külm ja see takistas tavapäraste igapäevaseid suplusi.

3–4 korda nädalas toimusid muusikatunnid, lastele pakuti võimalust esineda laulu- ja tantsukonkurssidel ning lastevanemate külastamispäevade kontsertidel.

Ürituste plaan oli mitmekesine ja sellega püüti

rahuldada kõige erinevamate huvide ja maitsetega laste ja noorte vajadusi. Õhtuti toimusid ülelaagrilised üritused: viktoriinid, isetegevuskontserdid, diskod ja lõkkeõhtud, kus pandi proovile kõigi laagrisolijate võimed. Huvitavamate üritusena tuleks nimetada traditsioonilisi karnevale, lastelaatu ja lõkkeõhtuid, kus kõrvuti laste ja noortega osalesid ka kasvatajad ja lapsevanemad.

Juulis ja augusti alguses korraldasime laagritevahelised võistlused (jalg-, korv-, ja rahvastepallis), kus osalesid Romaškino Tiigrid, Vihasoo ja Kotka noortelaagrite võistkonnad.

Iga laagrivahetuse lõpul peeti meeles ühistegevuse aktiivsemaid ja spordivõistluste paremaid, keda autasustati laagrisärkide, embleemide, tortide ja maiustustega.

Kuna osalejaid oli üle Eesti, siis võimaldas see noortel leida uusi sõpru ja avardada oma teadmisi koduvabariigi geograafia osas. Kõik laagris osalenud said juurde palju uusi kogemusi.

Pilte saab vaadata meie koduleheküljel internetis aadressil www.hot.ee/romaskino

Kontaktandmed:

Eevardi 5, 13516 Tallinn

Tel 646 3395; 55 22377; 52 09442

tallinnatiigrid@hotmail.ee

www.hot.ee/romaškino

Boriss Petrov

VAIBLA NOORTELAAGER

Meie laagri suvine tegevus on suunatud noortele vanuses 7–15 eluaastat. Loomulikult võivad tulla ja tulevadki tihti nooremad, kes juba endaga ise hakkama saavad ega pelga mõnda aega olla kodunt eemal päris uute inimeste hulgas. Oma laagrivahetused püüamegi organiseerida, pidades silmas eesmärki, et see lühike aeg eile veel võõraste inimeste hulgas muutuks igas vanuses noortele huvitavaks, arendavaks, üllatusi ja ka äratundmisrõõme pakkuvaks.

Tundes ennast selle lühikese aja jooksul ühtse pere väikese liikmena jääb iga noor ja laps rahule – iga päev on oma rõõme ja ootusi väärt!

Meie kasvatajad, kes on läbinud mitmeid koolitusi ja on põhikogemused saanud muidugi just tööst laagris, oskavad leida kontakti iga lapsega, haarata ta tegevustesse ja tekitada neis positiivse igapäevase eduelamuse. Kõik meie lapsed on tublid, oskavad laulda, tantsida, näidelda, palli mängida ja võistelda! Meie laagris teevad kõik rõõmuga kaasa: sportmängud, lõkkeõhtu, esinemised, võistlused, mälumängud, diskod, ööhäire, ekskursioon jne – kõik on oodatud ja haaravad tegevused. Kuna Võrtsjärv on meil lausa aia taga, oleks patt seda kasutamata jätta: palju ujuda ja veemänge korraldada on igati ootuspärane. Kui ilm

vähegi soosib, siis koju lähevad meilt päevitunud ja rõõmsameelsed lapsed.

Vaibla Noortelaager asub Viljandist 32 km Tartu poole, Tartust 43 km kaugusel. Suve jooksul vee-dab meil oma aega keskmiselt 250–300 noort, kus-juures ligi 1/3 neist on korduvkäijad. Oleme tööta-nud 5 aastat ja iga vahetus ning iga laagrilaps on toonud kaasa mingi killukese oma särast. Sõbra-lik õhkkond, rahulik ja huumorimeelne koostöö

ning igaühega arvestamine ongi vist need põh-jused, mis toovad lapsed ikka ja jälle meile tagasi.

Kontaktandmed:

Kolga-Jaani vald, Viljandimaa

Vaibla

Tel 56 693 775

ingrid@tdl.ee

www.tdl.ee/ingrid/vaibla.html

Ingrid Rump

MÄE-KÄÄRAKU NOORTELAAGER

Mäe-Kääraku Noortelaager asub Võrumaal Haan-jas ja tegutseb põhiliselt suveperioodil. Laager on rajatud 70 noore vastuvõtuks. Juba 1973. aastast on laagri põhilisteks kasutajateks spordiga aktiiv-selt tegelevad noored.

Laagri üldterritoorium on 7,1 ha. Kompleks koos-neb kahest puithoonest (personali hoone ja söökla), võimlast (540m²), saunast ja kolmeteistkümnest kämpingumajast. Noortele ööbimiseks mõeldud kämpingumajad on möbleeritud ja nendes on 5–6 kohta. Kasutusel on elektriküte. Toitlustamine toi-mub eraldiasuvas sööklamajas.

2005. aasta suvel õnnestus meil läbi viia suvelaager kuues vahetuses, kus osales kokku 420 õpilast. Laagrivahetused komplekteerisime peamiselt Tartu linna spordiklubide õpilastest.

Laagri esmaseks sportlikuks ülesandeks oli õpi-laste kehaliste võimete arendamine, kuid ka eri-alaste oskuste arendamine. Laagril on oma saal, kus on võimalik mängida nii võrk- kui korvpalli. 2005. aastal ehitasime teise liivaväljaku ranna-võrkpalli harrastamiseks ja uued jalgpallivärvad. Tavapärast jätkus laagris ka piisavalt spordivälist

tegevust. Laagrit külastasid korvpallimeeskonna Tartu Ülikool/Rock sportlased ja treenerid. Juba mitmendat aastat järjest osalesid nende laagri korraldamisel mõned lapsevanemad. Lisaks laste ja treenerite endi poolt läbi viidud üritustele orga-niseeriti lastevanemate poolt kaks puhkeõhtut. Päeva toidurahaks ühele lapsele planeeritu oli piisav. Toitu valmistasid kaks kutselist kokka. Meditsiiniliselt teenindasid laagrit Tartu arstid, õnneks nende abi palju ei vajatud. Juba neljandat aastat osalesid laagris lapsed väljaspoolt Tartut (Paidest, Ülenurmelt).

Võimaluse korral loodame pakkuda seda võimalust ka järgmistel aastatel. Mäe-Kääraku Noortelaagri suurimateks plussideks on ilus looduslik keskkond, ujumiseks väga sobiv järv ja rahulik õhkkond.

Kontaktandmed:

Tartu Linna Spordibaasid

Kungla 1, 50403 Tartu

Tel 7 461 062; 50 15825

meriketootsi@hotmail.ee

www.tartu.ee/spordibaasid

Raido Mägi

JAANIMÄE SPORDILAAGER

Jaanimäe Spordilaager tegutseb Võrumaal Haanja vallas Jaanimäe külas Jaanimäe Spordibaasis. Spordibaas kuulub Võru linnale ja on Võru Spordi-kooli hallata.

Spordibaas on käigus aastaringselt ja spordilaagri käsutuses on see talvisel ning suvisel koolivaheajal.

Laagri territoorium on 1,5 ha, kus paiknevad kõik laagri eksisteerimiseks vajalikud ruumid ja män-guväljakud.

Enamuse laagrituusikutest kasutavad ära Võru Spordikooli murdmaasuusatamise, laskesuusa-tamise ja orienteerumise osakondade õpilased

ning Võru lähivaldade lapsed. Spordilaagri pedagoogiliseks personaliks on Võru Spordikooli treener-õpetajad ja üliõpilased, kooli endised õpilased.

2005. aasta esimene vahetus toimus jaanuaris ja järgmised kaheksa vahetust ajavahemikul 4. juulist kuni 27. augustini. Viimane laagrivahetus toimub detsembris.

Põhitegevuseks laagris oli sportlik treening, jaanuaris suusatamine ja suvel jooks, suusaimitatsioon, matkad, orienteerumine, pallimängud ja ujumine. Laskesuusatajad kasutasid laskeharjutusteks spordibaasi territooriumil asuvat minitiiru ja Vastelliina valla lasketiiru. Rullsuusatamiseks kasutati Võru-Väimela rattateed ja Tehvandi rada Otepääl. Ujumiskohana kasutati spordibaasist kahe kilomeetri kaugusel asuvat Üvvärjäre ja 4 km kaugusel olevat Kurgjärve spordibaasi ujulat. Iga laagrivahetuse õpilased andsid ka oma panuse

KURGJÄRVE SPORDILAAGER

Kurgjärve Spordilaager asub Võrumaal Rõuge vallas kahe ilusa järve vahel.

Nõmme Spordiklubi rendil olevas Kurgjärve Spordilaagris on klubi 2005. aastal läbi viinud 16 laagrivahetust 2111 lapsele.

Nii talvised, kevadised, sügisesed kui suvised vahetused on möödunud sportliku tegevuse ja laste arendamise tähe all. Laagrites olid treenerid, huvijuhi, ujumisinstruktorid ja arstid. Huvijuhi eestvedamisel oli sisustatud noorte vaba aeg. Õhtuti toimusid mälumängud, viktoriinid, isetegevus, erinevad turniirid, diskod jne. Pedagoogilisel personalil oli kõigil läbitud laagrikasvataja kursus ja nad omasid vastavat tunnistust. Laagrites ei juhtunud lastega ühtegi suuremat õnnetust ega režiimirikkumisi.

Sellel suvel lisandus laagrisse 4 uut puitkämpin-

KAREPA NOORTELAAGER

Huvikeskuse "Kullo" Karepa Noortelaager asub Karepal Vihula vallas Lääne-Virumaal.

Laager paikneb mere kaldal, kus on ilus liivarand ja männimets, Tallinnast 112 km kaugusel.

Majutust pakutakse köetavates 4-kohalistes mugavates palkmajakestes, kokku on 120 voodikohta.

spordilaagri kütte varumisel, s.t aitasid ladustada küttepuid ja turbabriketti. Kord laagrivahetuse jooksul toimus peoõhtu (moedemonstratsioonid, isetegevus) koos diskoga. Ühel õhtupoolikul nädalas (tavaliselt neljapäeviti) oli külastusaeg (16.00–20.00) ja selle aja sees oli lastevanematel võimalik osaleda koos lastega sportlikes mängudes ning päeva lõpul nautida saunamõnuseid.

Haanjamaa kauni looduse keskel asuv Jaanimäe Spordilaager on mõnus koht õpilastele vaba aja ja tervistava puhkuse veetmiseks ning meelisspordialaga tegelemiseks.

Kontaktandmed:

Võru Spordikool
Kreutzwaldi 16, 65609 Võru
Tel/fax 78 21225; 50 33447
matiojandu@hotmail.ee
Mati Ojandu

gut, valmis 90 m² laudpõrandaga telk ühisürituste, treeningute ja diskode läbiviimiseks. Uuendati ka välisujula sillad, puhastati ujula rand.

Laagris oli lisaks Nõmme Spordiklubi lastele ka Audentese SK, KJK, Kalevi Korvpallikooli, Kalevi Ujumiskooli, Kalevi Ujumisklubi, Keila Ujumisklubi, Haapsalu Ujumisklubi, Kadrina Ujumisklubi, Parksepa Spordiklubi, Tallinna Kunstikooli ja paljude teiste lasteorganisatsioonide lapsed.

Kurgjärve Spordilaager on üks vähestest laagritest, mis töötab aastaringselt.

Kontaktandmed:

Nõmme Spordiklubi
Külmallika 15 A 12617 Tallinn
Tel 671 8544; 50 55143
nommespordiklubi@hotmail.ee
Juhan Anupõld

Suures peamajas, sajandi alguses ehitatud suveresidentsis, asuvad köök, söögisaal, seminariruum, väike kohvik ja internetipunkt.

Suvel on välitegevusi võimalik korraldada kõlakojas, mängu- ja spordiväljakutel ning suures telgis.

Laagris on meditsiinitöötaja ja vetelpääste, kes seisavad heaolu eest mererannas.

Öisel ajal valvab korra järgi turvafirma.

Laager töötab:

- suveperioodil (1. maist kuni 30. oktoobrini) 120 voodikohaga;
- talveperioodil vähendatud mahuga – kuni 40 voodikohta.

Eraldi lühiprogrammid on mõeldud koolidele. Klassidel ja gruppidel on võimalus veeta kaunis päev Karepa puhkelaagris (september–mai) koos ööbimise ja toitlustamisega (soovi korral). Võimalik tellida ekskursiooni Lahemaa rahvusparki.

Rahvusvaheline noortelaager

Selline projektlaager oli Karepas juba viies omaaoline. Laager toimus koostöös Tallinna Haridusameti, Läti ja Leedu noorteorganisatsioonidega. Laagris pakuti mitmekesist programmi, mille ühe osana tutvustati Lääne-Virumaa vaatamisväärsusi kui ka Eesti kultuuri.

Lisaks korraldati erinevaid spordiüritusi, maastikumänge, lõkkeõhtuid, viktoriine ning stiilipidusid.

Lastekoor “Raduga”

Hommikupoolikudel toimusid kooriproovid häälerühmadele. Valmistuti eesseisvateks esinemisteks ja konkurssideks. Õhtupoolikudel korraldati erinevaid muusikaga seotud teemapidusid ja käidi ekskursioonidel.

“Ellerhein”

Päeva esimene pool pühendati kooriproovidele, teisel poolel toimusid ühisüritused ja konkursid, orienteerumismäng, uute liikmete ristimine, matkad ja ekskursioonid Lahemaa rahvusparki.

Õhtuti olid meelelahutusprogrammid, lõkkeõhtud mere ääres ja kontserdid kohalikele elanikele.

Teatrilaager

Foorumteatri õppelaager.

Põhiliseks tegevuseks laagris oli foorumteatri etenduste ettevalmistamine. Proovides õpiti selgeks seitse uut lavastust. Proovid toimusid iga päev hommikul ja pärastlõunal.

Õhtud sisustati esinemiste või muude üritustega. Toimus ka narkoennetus-pidu koos esinejatega.

“Sõlekese” noorem rühm

Laagri alguses toimus *show*, kus kõik rühmad esitasid ennast tutvustava kava ja “Sõlekese” uued tantsijad ristiti rebasteks.

Treeningud toimusid iga päev kaks korda: hommikul ja pärastlõunal. Päeval korraldati erinevaid võistlusi ja konkursse ning valmistuti õhtusteks üritusteks.

Õhtuti toimusid tantsuga seotud üritused ja teemaõhtud (seltskonnatantsude õhtu, *show* teemal “Hoia loodust”, lõpuõhtu teemal “Maailma ilusaim muinasjutt”).

Laager lõpetati vabalavaga ja peoga.

“Sõlekese” vanem rühm

Laager algas rebaste peoga ja seltskonnatantsude õhtuga.

Treeningud toimusid kaks korda päevas, kus valmistuti õhtusteks üritusteks. Õhtuti toimusid temaatilised *show*’d “Ei narkootikumidele – jah täisväärtuslikule elule”, “Tõelise sõbra & tantsija päev” ja misside ning misterite valimised.

Laager lõpetati vabalavaga.

Kati tantsustuudio

Laagris pöörati erilist tähelepanu aktiivsele liikumisele, eriti tantsule.

Enamus ajast kulutati treeningutele ja valmistati ette uued esinemiskavad. Samuti toimusid mitmed tantsuga seonduvad üritused, näiteks valiti parimaid tantsijaid ja korraldati tantsuõhtuid.

Laager lõpetati treeningutes ettevalmistatud lõpuetendusega.

Mõttemängud

Põhiliselt orienteeriti tegevus *rendzu* mängimisele. Tegeleti ka muude mõttemängudega nagu “Alias” ja “Memoriin”. Õpilaste vahel korraldati ka *rendzu*-turniir.

Õhtuti jäi aega ka sportlikeks mängudeks ja ekskursioonideks.

Kontaktandmed:

Tallinna Huvikeskus “Kullo”
Mustmäe tee 59 10621 Tallinn
Tel 650 3576, 50 58571
peeter@kullo.ee
www.kullo.ee
Peeter Org

NOORTELAAGER KOTKA

Noortelaager Kotka asub Valgejõe kaldal Lahe-
maa rahvuspargi territooriumil.

2005. aasta suvel puhkas laagris 480 last. Töö laag-
ris oli organiseeritud kuues temaatilises vahetu-
ses, mis rahuldaski igati laste huve.

Hooaeg algas puhkelaagriga. Selles vahetuses osa-
lesid lapsed maastikumängudes, jalgpalli-, rahvaste-
palli- ja sulgpallivõistlustel, koroon ja lauaten-
nise turniiridel. Aega jätkus ka intellekti ja loogilise
mõtlemise arendamiseks. Viidi läbi erinevaid kon-
kursse ja viktoriine.

“Mängumaailma” vahetuses organiseeriti lastele
majandusmänge, osaleti klubi “Mis? Kus? Millal?”
istungil, mida juhatas klubi president. Vahetuse
kava täiendasid juhtimismängud – lapsed osalesid
partei loomisel, organiseerisid valimiskampaaniat,
lõid pressikeskusi. Töötas debatkool, mis aitas
areneda suhtlemisioskust. Loomulikult olid orga-
niseeritud ka spordivõistlused.

“TV-show” vahetuses puhkasid lapsed, kes armas-
tavad ja on huvitatud televisioonitööst. STV kanali
esindajad tutvustasid lastele televisioonimaailma
huviringide kaudu – operaatorid, diktorid, ajakir-
janikud, monteerijad. Laagris töötas Kotka tele-
visiooni kanal, kus viidi läbi konkursse ja presen-
tatsioone. Iga rühm kirjutas erinevas žanris filmi-
stsenaariumi ja lavastas selle. Parimad filmid said
auhinna.

“Muusikaringi” vahetuses said laulu- ja tantsu-

huvilised lapsed võimaluse osaleda etenduses
“Buratino seiklused”. Lapsed valmistasid ise kos-
tüümid ning dekoreerisid lava. Laste tööd juhatas
Euroõlikooli õppejõud. Etendusele olid kutsutud
lastevanemad ja Vihasoo naaberlaagri lapsed.
Etenduse proovide vahel oli aega osa võtta ka
meeleolukast veepeest. Palju emotsioone tekita-
sid Vihasoo ja Romaškino laagrite lastega läbi
viidud jalgpalli- ja rahvastepallivõistlused.

“Tähtede vabriku” vahetuses olid need lapsed, kes
tahtsid mingil alal täheks saada. Konkureeriti
muusika-, tantsu, disaini-, DJ-, moe-, spordi- ja
intellektuaalaladel. Lastel oli võimalus arendada
oma loovust ja saada “täheks”. Oli kujundatud
Tähtede allee, millel autasustati parimaid auhin-
naga “Show-meister 2005”.

“Üllatuste kaleidoskoobi” vahetuses oli iga päev
organiseeritud erinevalt. Viidi läbi ühe- ja kahe-
päevaseid matku, karnevale, seiklus- ja maastiku-
mänge ja spordiüritusi, tähistati vastlapäeva ja
jõule ning organiseeriti naljadelaat.

Laagri tegevusest ilmusid artiklid ajalehtedes
“Molodjož Estonii” ja “Vesti”.

Kontaktandmed:

Tallinna Skautide Rühm Tiigrid
Kärberi 27-91, 13918 Tallinn
Tel 635 5553; 56 354552
galina_j@yahoo.com
Galina Jarotskaja

KURTNA NOORTELAAGER

Laager asub looduslikult kaunis kohas looduskaitse
alal Kurtina järvede vahel 30 km Kohtla-Järve
linnast. Unikaalne soine loodus, madalikud, kõr-
gendikud, imeilusad taimed, mis kõik soodusta-
vad noortele tervistava ja arendava puhkuse läbi-
viimist. Need kohad on seotud Kalevipoja eepo-
sega ja aitavad kaasa oma rahva tavade tundma-
õppimisele.

Laagris puhkas 1391 noort vanuses 7–18 aastat.
Ka üritused, mis neile korraldati, olid vägagi erinevad.

Programmi ülesanded:

- luua tingimusi omaalgatuseks;
- luua tingimusi kommunikatiivsete oskuste ja

võtete omandamiseks suhtlemises eakaas-
lastega ja erinevas vanusega lastega;

- luua tingimusi enesedistsipliini arenda-
miseks;
- luua tingimused laste täisväärtuslikuks puh-
kuseks, arvestades vanust ja iga lapse indi-
viduaalseid erinevusi;
- laste silmaringi laiendamine, teadmiste and-
mine erinevatest valdkondadest.

Lastega töötasid noored, kes olid läbinud laagrikas-
vataja koolituse ja sooritanud kvalifikatsiooni-
nõuetele vastava eksami.

Laagris viibimise ajal oli programmi erinevate

üritustega niivõrd täiustatud, et koolivaheaeg oli igale lapsele kui pidu, kus peategelaseks oli tema ise. Programmi eesmärgiks oli kasvatada noortes eneseusku, meeskonnavaimu, vastutustunnet, otsustus-, suhtlemis- ja analüüsivõimet.

Laagris oli viis vahetust. Vahetuse igal päeval toimus erinev tegevus.

Projekti elluviimiseks on laagris kõik olemas: suur klubi, võrk-, korv- ja jalgpalliväljakud, spordisaal ja spordilinnake.

Sport oligi lahutamatu osa laagri tööst. Kuna kogu matkainventar oli säilinud, käisime matkamas ja orienteerumas. Igas rühmas olid koroona, male, kabe, pallid, hüppenöörid, sulgpallireketid jne. Vihmase ilmaga mängisid lapsed klubiruumides meeleldi saalihokit.

Iga vahetus lõppes alati sportliku *show*-üritusega. See oli imeilus värviline *show*, kus eredates riides lapsed tegid muusika saatel püramiide, akrobaatikat ja iluvõimlemist. Programm sisaldab laste esteetilist ja intellektuaalset kasvatust.

Esimesel laagripäeval oli laagripersonaliga tutvumine ja mängud tutvumiseks rühmakaaslastega. Arutasime läbi vahetuse tegevusplaani. Järgmisel päeval toimus vahetuse avamise pidu.

Konkursid ja viktoriinid looduse teemal “Me oleme Euroopas”. Looduskaitsepäev viidi läbi kaugel metsas. See oli mõeldud laste kõige erinevamate loominguliste võimete arendamiseks.

PIIRI SPORDILAAGER

Piiri Spordilaager asub Valgamaal Sangaste vallas looduslikult kaunis kohas metsade ja järvede keskel. Suvine laager toimus 9 vahetuses, vahetuse pikkus 12 päeva. Esindatud olid kõik Kotree Spordiklubi spordialad, lisaks osalesid veel Soku Korvpallikool, Spordiklubi Rim, Spordiklubi Marcus, Korvpallikool Kalevi Pojad, Tantsuklubi Palestra, FC Flora Jalgpallikool, Tallinna ja Läti koreograafiakoolid.

Piiril toimus esimeses vahetuses kunstilaager ja IX vahetuses tänavalaste laager, viimane korraldati Põhja-Tallinna Sotsiaalameti poolt. Piiri laagrisuvest said osa ka kohaliku valla paljulapseliste perede lapsed. Esmakordselt viidi Piiril läbi ka rahvusvaheline laager, milles osalesid noored Hispaaniast, Prantsusmaalt ja Eestist.

Piiril on olemas võrk- ja korvpalliväljakud, saal

Lastele pakuti võimalust esineda laulu- ja tantsukonkurssidel, kus nad said oma andeid demonstreerida. Põhieesmärgiks oli laste fantaasia arendamine läbi kunstilise ja muusikalise tegevuse. Muusika ja mängudega arendati lastes julgust ning eneseväljendusoskust. Guinnessi rekordite tund, galakontserdid, loovad konkursid, “Saage 2005. aasta tähtedeks”, peotantsuõhtu, “Lõbusad stardid” – noorematele, videofilmid. “Tööbõrs” on mäng, kus lapsed tutvustasid erialasid, mis on vajalikud Eestile. Valiti rühma miss ja mister ja 2005. aasta laagrisuve miss ja mister. Kõige nooremad seiklesid muinasjutumaailmas, tegid kompositsioone looduslikest materjalidest. Kuna rühmajuhid olid Oleg Tabakovi stuudiost – korraldati palju teatrietendusi. Iga rühmajuht korraldas omas rühmas tähelepanu-, vaatlemisoskus- ja kiirreageerimismänge. Väga meeldisid lastele skautliku suunitlusega mängud, mis omakorda nõudsid suuremat ettevalmistust ja turvalisust.

Laagris puhkasid noored üle kogu Eesti. Lõppenud suvi Kurtna Noortelaagris oli teguderohke ja sisukas.

Kontaktandmed:

Kurtna Noortelaager
Keskallee 19 30395 Kohtla-Järve
Tel 56 687305
kurtna.laager@kjl.lv.ee
Ljudmilla Šut

lauatennise, iluvõimlemise ja aeroobikaga tegelemiseks. Ujumise võimalus on 1,3 km kaugusel järves. 3 km kaugusel asub ka Kääriku korvpallisaal, kergejõustiku ja jalgpallistaadion, kus käivad trennis kõik Piiri lapsed. Kasutasime ka Pühajärve ujulat.

Laagriüritused: rahvastepalli-, korvpalli-, ujumis-, kergejõustiku- ja teatevõistlused, Piiri suurjooks, lõbusad stardid jne. Õhtuti toimusid kultuuriüritused.

Piiril saab sportida ja puhata ka sügis-, talve- ja kevadlaagris.

Kontaktandmed:

Kotree Spordiklubi
Erika 5a 10416 Tallinn
Tel 660 3009; 56 988509
koplisk@hotmail.ee
Karin Pops

RELVO SPORT NOORTELAAGER

2005. aastal toimus Relvo Sport Noortelaagris kuus suvist laagrivahetust, üks talve- ja üks kevadvaheaja laagrivahetus. Kokku oli aktiivselt võimalus puhata 336 noorel.

Toimus 5 spordi- ja puhkelaagrit, teatri- ja kunsti-laager, rüütlilaager, matka- ja orienteerumislaager, talvelaager ja kevadlaager.

Laagrist võtsid osa 6–18-aastased lapsed. Laagri kasvatajad on kogemustega ja kõrgharidusega õpetajad, teatri- ja spordispetsialistid. Kasvatajate tööga oleme väga rahul. Lastel oli kogu aeg midagi teha. Samas panime sel aastal erilist tähelepanu laste iseseisvuse arendamisele ja lülitasime päevakavva vaba aja, mil oli võimalik leida endale lisa-aega lemmiktegevusega tegelemiseks või siis niisama puhata ja lõõgastuda. Seda aega kasutati lauatenist mängides, vaadati toas või söögisaalis televiisorit, mängiti õues korvpalli, võrkpalli, sulgpalli, visati täpsust ja suheldi omavahel; väiksemad lapsed pidasid ka lõunauinakut.

Lapsi toitlustatakse kolm korda päevas sooja toiduga ja enne magamaminekut antakse ööoodet.

Uueks suunaks peame ka seda, et hakkame edaspidi korraldama kitsama suunitlusega laagrivahetusi, nagu näiteks “rüütlisuvi”, mis oli mõeldud 9–10-aastastele lastele. Laager leidis väga head vastukaja.

Laagrisuvest on osa saanud ka vene keelt kõnelevad lapsed.

Tänavu suvel võtsime esimest aastat vastu ka erivajadustega lapsi ja tänane Käopesa lastekodu tublisid kasvatajaid, kes aitasid nende laste laagrisuue suurepäraselt läbi viia. Meie koostöö oli meeldiv.

Kõik laagrivahetused algasid traditsioonilise kodukorra ja territooriumi tutvustamise, pallimängude ja tutvumisõhtuga. Kümne päeva jooksul mängisime rahvastepalli, jalg-, pesa-, korv- ja võrkpalli, orienteerusime, jooksisime, harjutasime teatvõistlust, viskasime käbisid, nooli, heitsime kivi jne. Erilise vaimustusega võeti pallimängupäeva, millest võtsid osa ka häälekad tantsutüdrukud

ning piltnikud. Korraldati olümpiamängud väljamõeldud riikide vahel. Suure innuga suhtuti ka salakirjade kirjutamisse ja nende lahendamisse aarete jahil. Tapva kuumusega eelistasid lapsed päikesevannide võtmisele küll tubast kabe- või lauatenniseturniiri, ent paar-kolm korda päevas käisime ka järves või basseinis suplemas. Meie igapäevane rituaal oli saun.

Õhtuid sisustasime *Playback-show*, *TV-show*, pantomiimide etendamisega ja erinevate mõtlemist arendavate mängudega (viktoriinid, “Alias”, “Tähes-tik”, “Monopol”). Viisime läbi ujumise, hüppenööri ja *petanque*’i võistlusi. Nagu ühele korralikule laagri-le kohane, valisime ka vahetuse popimamuti ja kuti ehk missi ja misterit ning hindasime tubade korrashoidu. Lisaks sportida soovijatele viibisid ühe vahetuse ajal laagris teatrihuvilised lapsed, kelle eesmärk oli laagripäevade lõppedes teatrietenduse lavaletoomine, ise valmistati kostüümid, piletid, maskid, afišid, esinemist harjutati õpetaja juhendamisel ja nõu ning jõuga oli abiks ka Kaelapuu teatri juht Tõnis Lepp. Toimus lastekohtumine näitlejatega. Juhendajad leidsid ka erivajadustega lastele jõukohased esinemisvõimalused.

Orienteerumist tehti kõikides vahetustes, lühikese kokkuvõtva õppetunni järgi korraldati valikorienteerumise mäng, millega kõik laagrilised suurepäraselt toime tulid. Üks vahetus sai orienteerumisõpet põhjalikumalt, kuid kuna mitmes vahetuses olid väiksemad ja erivajadustega lapsed, siis piirdus õpetus vaid ala algtaseme kinnistamise ja julguse kasvatamisega iseseisvalt ka maastikul lihtsaid olukordi lahendada.

Laagrisuvi 2005 Relvo Sport Noortelaagris on igati kordaläinud.

Kontaktandmed:

Relvo Sport Motell OÜ
Valgjärve vald 63401 Põlvamaa
Te. 7974413; 53 403523
relvosport@yahoo.com
Saima Värton

RUTJA NOORTELAAGER

Põhitegevusteks Rutja noorelaagris olid rollimängud Larp ja D&D. Neid mängisime noortega poole aktiivsest ajast. Iga vahetus lõi oma hümni, maskoti ja lipu. Ujuti, peeti lõkkeõhtuid, veesõdu, mängiti seltskonnamänge jms.

Iga päev toimus vähemasti üks D&D mäng. Noored seiklesid kujuteldavas maailmas ringi väga suure huviga. Võitlesid, lahendasid saladusi, arendasid oma fantaasiat ja suhtlemisoskust. Mäng oli väga populaarne, võimaluse korral oleksid noored mänginud seda kogu laagrisoleku aja.

LARP ehk päris-elus-rollimängu mängimiseks käisime noortega Toolse linnuses kostümeeritult lahingut pidamas. Neljal korral toimus ühine linnuselarp ka Toolse noortelaagri ja malevlastega. Toimusid linnuse vallutamine ja luurekad. Vallutamise puhul jagati rühm kaheks – kaitsjateks ja vallutajateks. Igal mängul oli ka stsenaarium. Luureka puhul jagati grupp kuni viieks võistkonnaks ja kõik olid kõigi vastu. Tuli palju joosta, peituda, varitseda ja strateegiat arendada. Tore oli näha noorte võitlusoskuse arengut. Kui alguses ei osatud üldse võidelda, siis lõpus oli juba ka kasvatajatel-õpetajatel tegu mõnest noorest jagusaamisega.

Kõige suuremaks ja ka õnnestunumaks ürituseks saab nimetada viimases vahetuses toimunud rolli-

mängularpi. Noored kirjutasid ise endale tegelaskujud ja mängujuhid sobitasid selle stsenaariumiga. Mäng kestis viis tundi väljas ja sees. Söögisaal oli muudetud Seakihva kõrtsiks, kus müüdi mahla, šokolaadi, õunu, küpsiseid jms. Igal noorel oli mängus oma roll – kes oli kelle vaenlane, kes mida jahtis.

Mängu lõppedes ütlesid pooled noored, et see oli nende elu kõige parem ja huvitavam üritus.

Iga vahetus koges ka õist luurekat. Oli vaja märkamatu läbida piiratud ala laagri territooriumil, kus patrullisid taskulampidega valvurid. Teekonnal pidid võistkonnad lahendama aga ka kümme ülesannet. Noortele väga meeldis.

Laagriga jäid rahule nii kasvatajad kui ka noored. Märkimist väärib, et viies vahetus otsustas pea-aegu täies koosseisus viimasesse vahetusse tagasi tulla. Noored olid rahul ja plaanivad juba talvel korraldada rollimängulaagri kokkutuleku. Vähemalt pooled laagrilised on hakanud jätkuvalt aktiivselt tegelema rollimängudega ning on osalenud juba üleriigilises noortelarpis ning hakanud mängima D&D-d.

Kontaktandmed:

MTÜ Pylades Laagrikeskus

Tel 56 644248

ivar@pylades.ee

Ivar Kaldam

URUMARJA NOORTELAAGER

Urumarja Noortelaager asub Pärnumaal Tori vallas Pärnu jõe kaldal.

Laager pakub 7–15-aastastele lastele meelelahutuslikku ja sportlikku tegevust.

2005. aasta suvel toimus üheksa laagri vahetust, igas vahetuses 150 last.

Oli vahetusi, kus soovijaid oli rohkem.

Tegevus toimub rühmades, igas 10–15 last. Tegevust juhivad erialase koolituse läbinud kasvatajad. Lisaks rühmategevusele toimuvad ka ülelaagrilised üritused.

Ülelaagrilised üritused toimuvad vastavalt ilmale: matkad, maastikumängud, arvutimängud, sportlikud üritused, lauluvõistlused, viktoriinid, lilleseaded, veemängud, asfaldijoonistused, graffidid, filmide vaatamine jne.

Kõige meeldivam tegevus lastele on õhtune ühisüritus. Tööle on võetud huvijuht, kes aitab kasvatajatel neid üritusi ette valmistada. Toimused: näitemängud, *playbox*, tsirkus, tantsumaraton, *moeshow*, laagri missi ja mister valimised jne.

Käidi ka matkadel, tervisekeskuses ujumas, paatidega sõitmas, ekskursioonil sõjaväeosa relvalaos, oli võimalus proovida oma võimeid trikiratstega (kevadel valmis vastav rada) jne.

Laager täitis oma ülesande, andes noortele võimaluse olla linnaelust eemal, nautida kaunist loodust ning õppida seda hoidma ja hindama.

Kontaktandmed:

Tori vald 86801 Pärnumaa

Tel 44 74 038; 55 64 68 74

urumarjalaager@hotmail.ee

Tiia Lindmaa

VALGEMETSA NOORTELAAGER

Põlvamaal Ahja jõe kaldal asuv Valgemetsa Noortelaager oli tänavu võõrustajaks 748 noorukile. Laagris osalesid põhiliselt 7–14-aastased lapsed, kuid oli ka erandeid, kus isegi 6-aastased said esimese laagrikogemuse. Meeldiv oli see, et igas vahetuses oli arvukalt neid, kes olid eelistanud suvepuhkuseks just Valgemetsa programmi-list tegevust. Viimases vahetuses oli koguni 2/3 kogu arvust (229) osalejaid, kes olid Valgemetsas olnud juba 2–3 suve. Oli koguni 5-aastase staaziga “laagriveterane”!

Jäi mulje, et lapsed tunnetasid teatud kindlustunnet varasemast kogemusest ja allusid meelsasti kindlale päevakavale. Teada-tuntud traditsiooniliste ettevõtmiste kõrval leidsid koha ka uued huvialad – Valgemetsa loto, miniseiklusrada jne. Tulevikus on kavas teha erinevad ja eakohased programmid noorematele ja vanematele lastele.

VÕSU NOORTELAAGER

Sellel suvel, nagu ka mitmel eelmisel, toimus laager Võsul Männisalu hostelis. Laagris oli kaheksa 7-päevast vahetust. Noortele pakkusid laagris uut ja põnevat tegevust 10 tublit ja hästi koolitatud kasvatajat.

Tegevusprogramm oli suunatud noortele vanuses 8–15 aastat ja paljud üritused eraldi vanusegruppidele. Igal laagripäeval oli oma konkreetne teema.

Sõbrapäeval – laagri esimesel päeval, toimusid tutvumismängud ja *icebreaking*-ülesannete lahendamise, samuti üksiku-saare-mäng, mille käigus selgusid laagrireeglid ja territooriumi piirid. *Teatripäeval* olid kavas mitmesugused teatri ja ise-tegevusega seotud *workshop*’id, nagu lavaline liikumine, lavagrimm, häälekool, lavaline võitlus jms. Noored said hakkama huvitavate etenduste ja paroodiatega. *Spordipäeval* toimusid mängud ja võistlused nii laagris kui ka mere ääres, noored valmistasid ergutusplakateid ja mõtlesid välja tantse oma võistkonna ergutamiseks. *Seikluspäeval* läbiti seiklusrada, toimus maastikumäng ja aaretejaht. *Rahvaste päeval* tulid noored välja väga huvitavate ideedega, kuidas nende väljamõeldud rahvus riietus, milline on nende lipp, hümn ja rahvusmäng. *Kunstipäeval* meisterdati võtmehoidjaid, kipsist maske ja liivaskulptuure.

Nagu ikka kulmineerusid tänavugi laagri vahetustes kired Rammumehe-konkursi ja Metsapiiga valimiste ajal. Ahja jõel sõideti taas parvlaev “Lonniga”.

Parimad ja aktiivseimad laagrilised said auhinnaks diplomid ja medalid (ehtsasse medalikarpi kujundasid kunstiringi lapsed ise nahast medalid) ning 70% laagrilistest, kes olid lihtsalt aktiivsed, panid selga laagrilogoga T-särgi.

Võttes aluseks laste huvi Valgemetsa Noortelaagritegevuse vastu, on meil ka edaspidi põhjust avada oma väravad uutele tulijatele.

Kontaktandmed:

Vastse-Kuuste vald,
Põlvamaa
Tel 51-44561; 79-70169
valgemetsa @ hot.ee
Peeter Pree

Laagris toimus ka *Võsuvisioon*, eurovisiooni paroodia, mis tekitas palju lõbusat ärevust. Noored valmistasid etteasted, valisid õhtujuhid ja koos külalisesinejate ja hindamisvooruga selgus ka iga vahetuse uus eurovisioonitäht. Veel kuulusid meie huvitavate tegemiste hulka lõkkeõhtud kitarrimängu, laulmise, vahukommide küpsetamisega, Võsupiiga valimised, laagri “pulmad”, pidžaamahommikusöögid, öödiskod, rannaskäimised ja palju muud aktiivset ja põnevat.

Leiti palju uusi sõpru, kellega ka pärast laagrit on suhtlema jäädud. Uued ideed ja põhjalik programmitöö tagavad uudsuse ja see on ka põhjuseks, miks noored üha uuesti tagasi tulevad. Kuigi peamine, mis lapsi veetleb, on just omavanuste seltskond, kellega kõike seda koos kogeda.

Järgmist laagrisuve ootab suur hulk noori ja kasvatajaid.

Kontaktandmed:

MTÜ Pylades Laagrikeskus
Tel 56 644248
ivar@pylades.ee
Ivar Kaldam

TUKSI SPORDI- JA PUHKELAAGER

Tuksi spordi- ja puhkelaager asub looduslikult kaunis kohas Läänemaal Noarootsi vallas.

2005. a suvel korraldati viis laagrivahetust, millest võttis osa 600 last.

Suvelaagrite sisuks oli traditsiooniliselt sport. Lapsi oli erinevatest spordiklubidest ja spordikoolidest. Spordialadest olid esindatud korvpall, kergejõustik, vehklemine, võimlemine, ujumine ja suusatamine. Aastate jooksul on välja kujunenud palju üritusi, mis on juba saanud traditsiooniliseks,

nagu minikorvpalli festival, mis sellel aastal toimus juba üheteistkümnendat korda.

Kõikides vahetustes korraldati ka mitmesuguseid kultuuriüritusi.

Kontaktandmed:

OÜ Haapsalu Linna Spordibaasid
Lihula mnt 10, Haapsalu
Tel. 4745061 , 5065688
tarmo.tuisk@spordibaasid.ee
www.spordibaasid.ee
Tarmo Tuisk

PARIISI NOORTELAAGER

Toimusid kõik planeeritud vahetused kavandatud mahus.

Meie poolt korraldatud kolm vahetust sisaldasid õppetegevusi vastavalt valitud rühmale ja aktiivset tervistavat puhkust.

Aastaid on kõige “kuumem” olnud *ratsutamine*. Kohti on vähe ja need tellitakse aastajagu ette.

Tänavune suvi oli ratsutajatele kohati karm ilmastiku tõttu. Siiski polnud keegi suhkrust ja laagri lõpus demonstreeriti omandatud oskusi vanematele.

Väga pika traditsiooniga toimuvad meil *inglise keele ja arvutiõppe* rühmad nii algajale kui edasijõudnuile. Õppetöö toimub väikestes rühmades individuaalsete õppekavade alusel ning arvestab iga lapse eelnevaid oskusi ja huve. Keelepraktikat kõigile võimaldab noor vabatahtlik Euroopast.

Sõjalis-sportlik õpperühm tegutses teist aastat ning jätkuva eduga. Noored õppisid palju vajalikku kaartide, maskeerumise, rännakute, esmaabi ning relvade kohta.

Suurt elevust pakkusid meeskonnatööd õpetavad maastikumängud.

Enim liguneda sai matkarühm. Niru ilma kiuste suudeti siiski realiseerida peaaegu kõik planeeritud tegevused ning lapsed jäid rahule.

Kunstirühm on samuti aastaid tegutsenud ning omab kindlat sõpruskonda.

Igal aastal tehakse midagi päris uut ning koju viiakse mapp kaunite töödega.

Arvestades laste ja vanemate soovidega püüame jätkata samas vaimus ning kindlasti tuleb laagrisuvi 2006 Pariisis juubelihõnguline ja üllatustega.

Kontaktandmed:

OK Neeruti AS
Pariisi küla 45201 Saksi vald
Lääne-Virumaa
Tel 52 39655
Kaidi Bork

TAEVASKOJA NOORTELAAGER

Taevaskoja Noortelaager paikneb Põlva maakonnas Taevaskoja asulas, Tartu-Põlva maanteest 2,5 km kaugusel. Kaugus Tallinnast 240 km, Tartust 42 km, Põlvast 8 km.

Taevaskoja ümbrus on kaitsealade ja veekogude-rikas piirkond (Ahja jõgi, Kiidjärv, Saesaare paisjärv, Akste järv). Suured metsad, vaheldusrikas

reljeef annab võimaluse põnevate tegevuste läbi- viimiseks.

Taevaskoja Noortelaagri põhitegevused toimuvadki looduse keskel kogenud kasvatajate käe all. Suvevahetustes saab matkata kanuu- või kanuu- parvega, ronida tehisseinal ja kõrgseiklusrajal, osaleda sõpradega seiklusmängus ja proovida oma osavust

madalseiklusrajal. Lisaks toimuvad jalgratta- ja jalgsimatkad ning ekskursioon. Õhtune aeg on pühendatud võistlustele, konkurssidele, peoõhtutele.

Talvevahetuses osaletakse lumekingaretkedel, tõukekelgumatkal, videvikupiknikul tõrvikute ja lõkke valgel, talvises seiklusmängus.

Laagris valmis sel aastal kõrgseiklusraja laiendus, noored löid oma internetipõhise suhtluskeskkonna ja uue seiklusmängu "Hirmu faktor".

Projektilaagritele ja koolidele pakub meie laager majutust ja toitlustamist ning ka põnevaid tegevusi (seiklusmäng, parvematk, kõrg- ja madalseiklusrada, paketti "Kool looduses", nädalavahetuse

seikluslaagreid, talviseid lumekinga- ja tõukekelguretki jne).

Taevaskoja Noortelaagri meeskond on noor, kuid hästi koolitatud ja omab rahvusvahelisi kogemusi ning sportlikke saavutusi. Täpsemalt saab meie tegevuste ja meeskonnaga tutvuda koduleheküljel: www.taevaskoja.ee

Kontaktandmed:

Taevaskoja sjsk 63202 Põlvamaa

Tel/fax 79 92067

info@taevaskoja.ee

Levo Tohva

MADSA PUHKEKÜLA

Madsa Puhkeküla asub Valgamaal, Otepäält 10 kilomeetri kaugusel looduslikult kaunis kohas metsade keskel. Käärikule on meilt otseteed 3 km ja Kuutsemäele umbes 6 km.

2005. aastal viibis laagri kaheksas vahetuses kokku 190 last.

Laagreid korraldavad spordikoolid ja -klubid, kelle eesmärgiks on tervistavad sportlikud üritused ja treeningud. Käesoleval aastal oli mitmeid vahetusi, mille sisuks oli siiski ka kunstikallak: õpiti maalimist keraamikale, siiditrükki ja maalimist looduses (Tartu Kunstigümnaasium). Falcki laagrist osavõtjatele tutvustati päästetehnikat, politseitööd, aiasi-ennetust. Laagrite töös ei puudunud orienteerumisvõistlused, ellujäämistarkuste omandamine, tütarlapsed said näpunäiteid meikimises. Õhtuse aja sisustasid lõkkeõhtud, kus

juhendajate käe all valmistasid lapsed maitstavaid toite ja suupisteid. Ei puudunud ka omavalmistatud koogid ja tordid. Lõkkeõhtud lõppesid tantsu ja diskoga.

2005. a valmis meil väliujula, mille üle oli lastel suur rõõm. Pallimängudeks on vajalikud plastid olemas. Puhkeküla läbivad matkarajad, naabruses on terviserajad. Talveperioodil on meil erineva pikkusega ja raskusastmega suusarajad.

Leian, et 2005. aasta laagrisuvi täitis oma ülesande.

Kontaktandmed:

Kalevi Madsa Puhkeküla OÜ

Arula küla, Otepää vald

Valgamaa 67301

Tel 76 79655; 51 48103

madsa@madsa.ee

Joel Toomsalu

HUVITAVAMAD PROJEKTLAAGRID

PRANTSUSE KEELE ÕPPELAAGER

PARIISI NOORTELAAGRIS

Eesti prantsuse keele õpetajate ühingu iga-aastane traditsiooniline keeelaager 9–14-aastastele õpilastele toimus sellel aastal kahes erineva pikkusega vahetuses. Vanema vanuseastme vahetus kestis 10 päeva (16.–25. juuni) vastavalt laste ja lastevanemate poolt eelmistel aastatel korduvalt väljendatud soovile, ja noorema vanuseastme vahetus 7 päeva (25. juuni–1. juuli).

Laager on kindla suunitlusega, s.t et osalejatena olid oodatud need huvilised, kes õpivad prantsuse keelt erinevates koolides üle kogu Eesti. Soovitav on olnud vähemalt aastane keelekogemus, sest osa juhendajad on “frankofoonsed”, s.t nende emakeeleks on prantsuse keel. Nii saab suvine puhkus looduse keskel ühendatud võimalusega rakendada keeletunnis omandatud reaalses suhtlemises kaaslaste ja juhendajatega. Oluline on ka kontaktide ja sõprussidemete tekkimine erinevate koolide õpilaste ja eri rahvusest laste vahel.

Juba laagrisse registreerumisel said osalejad koos infolehega tegevusprogrammi päevade lõikes. Tänu info täpsemale jagamisele ei olnud laagrisse tulnute hulgas lapsi, keda oleks koha peal ootamatult tabanud n-ö “tõsise töö” vajadus ateljeede ajal. Sama lähenemist tuleks kindlasti jätkata järgmiste keeelaagrite korraldamisel.

Ühte põhilisemat iga-aastast probleemi – kust leida kasvatajaid-juhendajaid – aitas sellel aastal lahendada koostöö Estyes’ kahe noore vabatahtlikuga. EPÕÜ omalt poolt finantseeris ühe väga hea pedagoogilise töö kogemusega õpetajanna transpordikulud Prantsusmaalt Eestisse keeelaagris osalemiseks. Lisaks kolmele prantsuse keelt emakeelena rääkivale juhendajale kuulus 2005. aasta keeelaagri meeskonda veel kaks töökogemustega prantsuse keele õpetajat Eestist (Mare Valk ja Signe Güsson). Sisulist tööd toetasid igati ka noored mängujuhid – kunagised laagri vilistlased. Nood olid vanemad (VIII klass), eelnevate suvede laagrikogemusega õpilased, kes teist aastat järjest valmistuvad juba talvel ette nooremate juhendamiseks.

Mängujuhtide ettevalmistusprogrammi kuulusid mängudeks vajaliku sõnavara koostamine ja kin-nistamisnippide väljamõtlemine, õhtuste unejuttude valimine ja nende jutustama õppimine ning vastuvõtu mõnus ja kiire organiseerimine. Kummaski vahetuses lõi aktiivselt kaasa kokku 11 noort mängujuhti, kellest igaüks koondas enda ümber 5–7 väikest sõpra. Laagrielus toetasid nad oma väikese rühma ettevõtmisi, vajadusel aitasid lapsi prantslannade poolt läbiviidavates ateljeedes, algatasid ise vestlusringe ja erinevaid mängu, nagu näiteks “Alias” ja “Seitsme perekonna” mängud. Laagris osalenud lapsed leidsid neis vanema sõbra ja toe laagrielus, huvitava vestluspartneri ning eeskujut edaspidiseks. Suured said omakorda n-ö positiivse pedagoogilise kogemuse ja oskuse näha õppimist-õpetamist teise nurga alt. Mängujuhtide kaasamine laagritegevuste planeerimisse ja läbiviimisesse oli teist aastat järjest väga positiivne kogemus meile kõigile.

Kahes laagrivahetuses (I vahetus V–VI klassi õpilastele ja II vahetus III–IV klassi õpilastele) olid päevad sisustatud osalemisega erinevates ateljeedes, kus väikeste rühmadena tegeldi nii laulude ja mängude õppimisega kui temaatiliste tegevustega (kokandus, loodusteadmised, meisterdamine, sportmängud jm). Hommikuti alustasime laulu ja eelmise päeva huvitavamate sündmuste prantsuskeelse kokkuvõttega, mis kirjapanduna jääb koos muude materjalidega mälestuseks laste enda koostatud mappidesse. Mängulised ateljeed toimusid vabas õhus. Ka ujumine, ühised õuemängud, aaretejaht ja suuremate vahetuses korraldatud *paintball* andsid piisavalt füüsilist koormust. Õnneks ei seganud ilm suuremaid ettevõtmisi, nagu pikem matk Neeruti järvede äärde ja ekskursioonipäevad Rakverre, jaanalinnufarmi ja Toolse kindlusesse.

Traditsiooniliselt algab laager väikese testiga ja lõpeb küsitlusega. Vanema vanuseastme lapsed kirjutasid sellel aastal lisaks veel prantsuskeelse arvamussavalduse ateljeede sisulise poole kohta. Need materjalid säilitatakse laagri arhiivis ja

võimaldavad analüüsida eelmiste aastate kogemust uue laagri ettevalmistamisel. Soovi korral, näiteks keelemappi lisamiseks, võivad osalejad nendest koopia saada.

Laagri õnnestumisest annab parima tunnistuse laste soov järgmisel aastal tagasi tulla ja ka vanemate tänusõnad.

MAAL VANAEMA JUURES

Laager tegutseb aastast 1999. Asupaik on Järva-maal Saueaugu külas, mis on omaette asetsev väike külake, kus põhielanikke vaid 17. Selline eraldatus ja omaette olemise võimalus on laagriks väga hea, sest siis ei sega me oma tegevustega teisi inimesi ja lastelgi on tore tunda seda “oma kodu” tunnet. Meie käsutuses on elumaja 50 lapsele, söögimaja ning arenev kämpingute kompleks. Loodus on meile andnud kauni järve ja lopsaka metsa. Laagril on oma lambad, kes küll sellel suvel lõbustasid lapsi ainult pooltes vahetustes, sest on ju lammastelgi omad kapriisid – nad lihtsalt ei ilmu nähtavale kui ei taha, meelitage kuidas tahate. Määravaks kohaleilmumise argumendiks osutusid vanaema kapsapeenrad.

Laager on võrreldes teiste tegutsevate noortelaagritega üsna noor, kuid samas on see ka üks plusse. Meil pole eelnevat minevikku, alustatud on puhtalt lehelt, eeskujuks loov mõtlemine ja lapsesõbralikkus. Laager on olnud läbi aastate väga populaarne, hilisematel registreerujatel on kohti mõnda vahetusse raske saada. Väga hea abiline on olnud meie koduleht, kus alati on olnud laagrist väga põhjalik info: detailsed päevaplaanid, vanemate meelepea, kohalesõit, registreerumine. Kõik on tehtud lapsevanemale ja lapsele väga kergesti kättesaadavaks ja selgeks.

MTÜ ANDI HIIUMAA SUVELAAGER

Suve jooksul korraldasime Hiiumaal suvelaagreid kokku kolmes vahetuses.

Kogunesime Tallinna bussijaamas, kust alustasime sõitu Hiiumaale.

Esimesel päeval tutvusime ümbrusega, veetsime aega rannas, korraldasime tutvumis- ja muidki mängu.

Kontaktandmed:

Eesti Prantsuse keele Õpetajate Ühing
Tel 50 91662
apfebureau@hotmail.ee
Katrín Meinart

Laagris on lapsi üle kogu Eesti. Rõõmsaks teeb see, et suveks tuuakse siia ka mujal Euroopas ja teistelgi mandritel elavaid eesti juurtega lapsi oma suvepuhkust veetma. Suvest 2005 võib tuua näite, kus ühte vahetusse sattusid juhuslikult lapsed, kellest kolmel on koduks Norra, kahel Ameerika Ühendriigid, kahel Inglismaa, kahel Soome, ühel Ukraina. Tänapäeva globaliseeruv maailm ja ühiskond on saanud meie igapäevaelu osaks.

Laagri tegevussuund on loovus läbi meisterdamise ja kunsti. Loov mõtlemine ja oskus oma ideid rakendada on tulevases elus väga tähtsal kohal. Laagri eesmärk ongi arendada lapsel kunstimeelt, julgust kasutada värve ja detaile, neid omavahel segada, leida uudseid lahendusi.

Muidugi peab lapsevanem ka ise oma lapse huvisid tundma ja hindama. Huvi pakutava vastu ja valmidus koostööks on laagrielus üks peamisi õnnestumise komponente.

Kontaktandmed:

Saueaugu küla, Väätsa vald, Järvamaa
Tel 50 77543
kaja@dxmeedia.ee
Broneerimine ja info: www.lastelaager.ee
Kaja Sepp

Kohe alguses püüdsime välja selgitada laste huvid, vastavalt sellele jaotasime tegevused järgnevateks päevadeks.

Laagri ajal oli noortel võimalus ratsutada (suuremad huvilised ratsutasid praktiliselt iga päev kutselise treeneri käe all), sõitsime kaatriga lai-

dudele, korraldasime ekskursiooni Hiiumaal, oli võimalus proovida ka akvalangiga sukeldumist, huvilised käisid koos kohalike kalameestega kalal. Õhtuti toimusid seltskonna- ja pallimängud (ka maastikumängud), oli võimalus käia välibasseiniga saunas. Rannas käisime põhiliselt jalgratastega, kellel oma ratast polnud, sai selle laagri poolt. Rannas paelusid noori hüppetorn, suur kiik ning võimalus kasutada vesirattaid.

Laagri lõppedes andsime lapsed Tallinna bussijaamas taas vanematele üle.

LAHEDIKU LAAGER

Lahediku laager alustas 2005. aastat talvevahetusega Kosel. Koolivaheaja veetsime sisutihedalt. Matkasime, kelgutasime, võistlesime, ehtasime lumekujusid, suurt kindlust. Laste käe läbi valmisid põnevad öölaternad, huvitavad sussid, kaunid klaasmaalid, peeglist diskomunad.

Sõbrakuul toimus näitus, kus oli üleval möödunud aasta fotokogumik ning enamus töid, mida lapsed olid laagris teinud.

Lahediku laager tegutses 2005. aasta suvel viies vahetuses, millest neli toimus Saaremaal ja viies vahetus Lahemaal.

Esimene vahetus. Juba teel laagrisse külastasime jaanalinnufarmi, kiigeväljakut ja ehedaid Muhu tuulikuid. Kõik said süüa jaanalinnunast tehtud pannkooke. Laagrivahetuse ajal valmis mitu põnevat lühifilmi, toimus fotomäng. Sõitsime jalgrataste ja paadiga. Toimusid "olümpiamängud". Väga põnevaks osutus öömatk telkimise, öise lõkke ja ujumisega. Kõik said juurde matkatarkusi telgi ülespanemises, lõkke süütamisest jpm. Taignakollaaži polnud varem ükski laps teinud, nüüd on ka see ära proovitud. Väga populaarsed olid lõkkeõhtud.

Teine vahetus oli väga sportlik, kuna laagris osalesid väikesed jalgpallipoisid, kellel kolm korda päevas toimusid trennid. Jalgpallitrenni tehti suurel täismõõtmelisel muruväljakul, mille üle poistel oli eriti hea meel. Laagris toimus palju liikumisega seotud tegevusi, mängisime luurekat, maastikumänge, sopsu, võrkpalli. Meelde jäävad hästi korraldatud võistkondlikud mängud, kombineeritud teatevõistlused. Laager lõppes väikese

Peame laagrisuve kordaläinuks, paljud lubasid ka järgmisel aastal tulla, mis kinnitab seda, et see noortele meeldis. Ka sel aastal viibisid laagris mitmed noored, kes olid varasematelgi aastatel sellest osa võtnud.

Piret Kipper
Laagri juhataja
Tel 5279713

perelaagriga, kus kahe päeva jooksul näitasid ka lapsevanemad oma oskusi telgi ülespanemises, paadisõidus, kombineeritud teatevõistluses.

Kolmas vahetus oli mõeldud noorematele lastele. Imestus oli suur, kui sai oma käes hoida jaanalinnu muna, ja jaanalindude toitmiseks said kah kõik hakkama. Lapsed joonistasid oma portreesid, tegid pilte laagri mappi, meisterdasid looduspilte ja kratte. Mängiti tähe otsimise mängu, matkati, kiiguti. Toimus mini-maraton ja palju mitmesuguseid võistlusi. Laagri "pulm" oli väga lustiline ja ilus.

Neljas vahetus oli suunatud teismelistele ja kõik päevad olid jagatud teemade kaupa, lähtudes Eesti rahvatraditsioonidest (kännipäev, kolmekuningapäev jms). Toimus põnev matk vanasse sõjaväeosas, väga kaunis moedemonstratsioon, "presidendi" vastuvõtt, luulekonkurss, ööfilmide festival. Meisterdasime kipsnukke, laagriraamatuid, tantsisime, laulsime karaoket, mängisime luurekat. Üks terve päev kuulus soovide täitmisele, õhtuks olid kõikide laste soovid täide läinud. Laagris käis külaline Pereplaneerimise Liidust, kes rääkis tüdrukutele tüdrukute asjadest ja maailma erinevatest pulmatraditsioonidest; poisid kuulasid meestejuttu ja neil jätkus arutamist kauemaks. Laagri "pulm" toimus kõigi eesti rahvatraditsioonide järgi. Paljude arvates oli see kaunimgi kui päris pulm.

Viies vahetus algas traditsiooniliselt matkaga Soovide kivimäele ja Kuradisaarele. Iga maja maa- lis tekstiilivärvidega endale majalipu. Üks vahva päev selles vahetuses oli koolipäev, kus lapsed said teada, kuidas käidi koolis meie vanaemade ja

vanaisade aegu ja millised traditsioonid olid emadel-isadel. Mängiti neid koolimänge, millest tänapäeva lapsed kuulnudki ei olnud. Toimus vahva koolinäidendite esitus ja karneval. Spordipäeval võisteldi palju küll enda, küll võistkonna eest, toimus naljakate mängude MM ja viktoriin. Külaskäis spordijuttu ajamas rallisõitja, kes näitas oma

medaleid ja karikaid. Laager lõppes ekskursiooniga Leiburisse, kus oli väga põnev. Pooled tüdrukutirtsud lubasid kindlasti tulevikus pagariteks hakata.

Kontaktandmed:

MTÜ Vaba Stiil

Krista Dreger 51 37685

Nona Viro 56 675542

MTÜ LOOVKESKUS

PärimusKoja suvelaagrid

Selline pärimuslaager on vajalik lastele, kes on huvitatud omakultuuri õppimisest, hoidmisest, arendamisest ja edasikandmisest, kes tahavad lisaks kuivale klassitunnile kogeda raamatust loetut, näha ja praktiseerida terviklikku tööprotsessi. Selles laagris õpiti läbi mineviku olema olevikus ja liikuma tulevikku, sest omakultuur on protsess, mis on pidevas muutumises. Õpiti vaatlama ja hindama loodust ning kuidas säästvalt igapäevaelus toime tulla. Laagris toimusid õpikojad, mis õpetasid lastele töötegemise ja enesemotiveerimise oskusi.

Eesmärgiks seadsime lapse enesemääratlemise läbi omakultuuri (omakultuuri õpetus toimus maailma kultuuride kontekstis, et noor inimene õpiks end tundma ja austama kui võrdväärset maailma rahvaste seas) ja püüdsime arendada neis loovust ja eneseteostust.

Ülesanded: parandada noorte teadmisi looduslikust keskkonnast ja õpetada loodustsäästvalt elama; arendada nende tööharjumusi ja -vilumusi; luua olukord, kus laps ise esitab endale küsimusi: kes ma olen, kus on minu juured, miks on just selline tava, miks selline murre ja muster, miks sellised tähtpäevad jne; õpetada hoidma, arendama ja looma pärimuskultuuri.

Tegevuse kirjeldus: loovad tegevused ja mängud toas ja õues; rahvuskultuurilise sisuga diskussiooniõhtud; ellujäämiskursus metsas (tule tegemine); esmaabikursus (ravimtaimed); matkad; arhailine käsitöö; eesti toidukultuur eile, täna ja homme; talutööd; vaba aja tegevused; videvikutunnid pärimusjuttude, muinasjuttude ja muude juttude saatel; tervisesport.

Tiit Remm

Projekti juht

MARVELLA MAJAD OÜ NOORTELAAGER “BEAVERS CREEK”

Marvella Majad OÜ on olnud juba kuuendat suve laagripaigaks rohkem kui 150-le noorele. Asume Valgamaal Sooru külas Tallinnast 250 km, Tartust 75 km ja Valgast 10 km kaugusel. Sel aastal on toimunud kuus erineva programmiga laagri vahetust. Sügis-talvel toimub veel kaks vahetust. Kõikides vahetustes olid erinevad juhendajad, sõltuvalt laste vanusest ja teemast.

Meie laagril on oma sümbolika: T-särgid, kruusid, vimplid ja klepsud.

Sport on üheks keskseks tegevuseks kõigis meie laagrites. Päevakava on koostatud nii, et vaimsed

ja füüsilised tegevused oleksid tasakaalus. Noorte käsutuses on matkarada, korvpalli- ja võrkpalliväljakud, minigolfirajad, tenniseväljakud, piljard, lauatenise- ja koroonalaud. Mängitakse ka saalihokit, jalgpalli, rahvastepalli, sulgpalli, korraldatakse teatevõistlusi, tehakse hommikuvõimlemist ja võimalusel käiakse ujumas. Populaarne on laagris loodud uus mäng – jalgtennis. Laagrilised käivad matkal, õpivad orienteerumist ja läbivad seiklusraja, mille eesmärgiks on meeskonnatöö õppimine ja turvalisuse arendamine.

Palju tegeldakse lapse loovuse arendamisega.

Üheks selliseks tegevuseks on teatrikunstõpetus, kus arendatakse eneseväljendusoskust, rühmatööd, esitatakse etüüde ja lühietendusi. Teiseks loovuse arendamise suunaks on kunstõpetus – joonistatakse, tehakse kollaaže, niidi- ja salvrätikutrukis pilte, rebimistehnikas portreesid, valmistatakse kompositsioone ja ennast tutvustavaid plakateid ning lõbusaid kaunistusi jäätisepulkadest. Vahe- tuse lõpus korraldatakse näitus noorte projekt- töödest ja esinetakse ühiskavaga lastevanematele. Toimuvad ka meediapäevad, kus tehakse reklaam- klippe, intervjuusid ja antakse välja laagri lehte. Korraldatakse laagrilaulu ja -luuletuse konkurss.

Õhtuid sisustatakse ühiste etteastetega etteantud teemadel, viiakse läbi viktoriine ja tantsitakse ning igaõhtuseks rituaaliks on kujunenud kogu- nemine puhketuppa, kus päeva jooksul toimunud sündmused läbi arutatakse ning salasõprade kirja- kast avatakse. Lõpuõhtud sisustatakse nädala jook- sul selgunud parimate tantsude, laulude ja näite- mängude esitamisega. Süüdatakse lõke, grillitakse vorste ja süüakse torti, autasustatakse tublimaid laagrilisi.

Sel aastal viisime läbi ka töölaagri. Noored tegid lihtsaid ja jõukohaseid töid: kaevamine, kruusa- vedu, kõplamine, niitmine, koristustööd, värvi- mistööd ja maasikate korjamine. Nii said noored teenida ka väikese taskuraha ja ennast proovile panna uues situatsioonis – töökeskkonnas. Ka ettevõtjad olid rahul ja soovisid, et selline töökas- vatusliku sisuga laager võiks toimuda ka järgmisel suvel.

Toimus ka keeleõppe suunitlusega laagrivahetus noortele venekeelsest keskkonnast koos eesti lastega. Seal tutvustati eesti kultuuri põnevate mängude ja näidendite kaudu ning õpiti tundma fakte ajaloost.

Kontaktandmed:

Marvella Majad OÜ

Tõlliste vald 68301

Sooru, pk 51

Tel 76 79860; 51 62060

Veiko Ardel

MTÜ NOORED TOREDATE MÕTETEGA SUVELAAGRID

MTÜ Noored Toredate Mõtetega korraldas 2005. a suvel kaks erinevat projektlaagrit. Esimene neist oli rahvusvaheline ja toimus Saksamaal Oberhau- senis koostöös sealse noortekeskusega *Parkhaus – Kinder- und Jugendtreff im Uhlandpark*. Laagris osales 15 last Eestist ja sama suur grupp Saksa- maalt. Laagri programmis olid erinevad tegevused, nii kultuurilised kui sportlikud. Eraldi võiks välja tuua fotoprogrammi, mille käigus noored tutvusid väikeste gruppidega kohalike noorte juhtimisel ümbruskonna vaatamisväärsustega ja jäädvustasid nähtu digikaameratega. Fotoprogrammi jätkuks oli omapärane ja huvitav kunstiprogramm, mille raames huvilised said välja valida ühe foto, mis suurendatuna kanti kontuuridena lõuendile ja sealt edasi said noored kunstnikud kätt proovida ka maalimisega. Fotodest ja maalitud piltidest kor- raldatakse näitus, mis esialgu on üleval Saksamaal ning jõuab hiljem ka Eestisse.

Sportlik-seikluslikust poolest võib mainida seik- lusraja läbimist, ronimist tehiskaljuseinal, ujumist, sportmänge ja teatevõistlusi. Huvitav ettevõtmine oli ka maisilabürindi külastus, kus oli võimalik ekselda labürindis, “supelda” maisiväljal jne.

Tutvusime Ruhri tööstuspiirkonnaga ja selle aja- looga. Laagriprogramm sisaldas kahepäevase väljasõidu Hollandisse Põhjamere rannikule. Soo- vijad said külastada jalgpallimatši klubi Schalke 04 koduväljakul. Õhtuti toimusid lõkkeõhtud, ühel õhtul külastasime vabaõhukino.

Teine laager oli fotograafia- ja animatsioonitee- maline. Eelmisel aastal korraldasime analoogilise laagri esmakordselt ning oodatult läks laager ka sel aastal hästi korda.

Osaliselt toimus laager Anne Noortekeskuses (multimeedia laboris) ja osaliselt Endla loodus- kaitsealal.

Lapsed tutvusid fotograafia algtõdedega, said nõuandeid, kuidas teha häid pilte, tutvusid oma digikaamerate võimalustega, külastasid KGB kongide muuseumi, Antoniuse aeda, pildistasid nii linnaruumis kui ka looduses. Laagri lõpuks pidid osalised tegema nii portreepildi kui ka autoport- ree.

Animatsiooniõpetuse raames tutvustati animat- sioonifilmide ajalugu ja põhimõtteid, tutvuti erine- vate animatsioonitehnikatega ning loomulikult

meisterdas iga laagriline ka oma animatsiooni valmis.

Foto- ja animatsioonilaagri laste töödest avati 29. augustil näitus Y-galeriis ja see rändab hiljem ka Endla looduskaitsealale ning Tartu koolidesse ning noortekeskustesse. Septembrikuu jooksul

saab laagri laste töid näha ka Anne Noortekeskuse multimeedia laboris. Samuti on lubanud ajakiri “Hea laps” avaldada oktoobrikuu numbris laagris tehtud fotosid.

Heli Erik
Projektijuht

MTÜ NÕMME KAKS TUHAT SUVELAAGRID

Rahvusvaheline seikluslaager Avastaja 1

Soomes, Bengtsåri saarel toimus juba teist aastat Eesti ja Soome ühislaager Avastaja.

Laagris oli 22 noort vanuses 9–13 aastat.

Seikluse aitasid meeldivaks muuta ilusad ilmad, seiklusrada, soe vesi ja rõõmsad noored. Kõige enam pakkusid pinget võistlused. Parimad selgitati paadirallil, vesijalgrattasõudmisel ja ümbersaare-maratonis. Esitleti oma maad, korraldati loodusmatk, külastati Hanko linna. Öhtused üritused korraldati noorte endi initsiatiivil, lõbusaim oli ehk etendus, kus matkiti kasvatajaid. Pallivõistlused toimusid saarel koos teiste laagritega. Eesti grupp sai karikasarjas auväärsse teise koha.

Rahvusvaheline seikluslaager Avastaja 2

Osalejad olid vanema vanusegrupi noored (13–15 aastat). Rohkem tegevust nõudis noortelt ka seiklusraja läbimine. 4 meetri kõrgusel takistust ületada ei tule just iga päev ette. Soojade suveilmadega osutus võimalikuks mööda jõge paadiga sõita ja näha tegelikku elu Soomes. Algatatud vampiirmäng hoidis elevust üleval 5 päeva, kuni “ellu” jäi viimane vampiir. Korraldati koogivalmistamise võistlus, mille algatajad olid noored ise. “Koogid olid loomulikult magusad ja neid kutsuti maitsma ka soome partnergrupi esindajad. Seltskonnamängud, lõkkeõhtud, öölaulupidu kuulusid kõik laagritegevuse hulka.

MTÜ Nõmme Kaks Tuhat

www.nomme2000.ee
info@nomme2000.ee
Tel 677 5506

NÕMME MATKAKLUBI SUVELAAGRID

Nõmme Matkaklubi laagrid toimusid sel suvel mitmes erinevas kohas. Läbi viidi viis vahetust: Kloogaranna Noortelaagris, Läänemaal Nõval, Arbavere Puhkekeskuses, rahvusvaheline noortelaager Liechtensteinis ja Võhandu jõe matkalaa-ger.

Laagrid olid matkamise ja looduses liikumise suunitlusega. Uued laagrikohad pakkusid ka uusi põnevaid matkamise võimalusi.

Kloogaranna laagrilastega sai käidud ühe- ja kahepäevasel kanuumatkal Keila jõel. Matka muutis lastele meeldejäävaks see, et tegemist oli raskete ilmaoludega, millega nad vapralt hakkama said.

Meres suplemist kasutasid lapsed Kloogarannas hoolsasti. Toimusid ka tavapäraseid laagritegevu-

sed: orienteerumine, mitmesugused spordivõistlused, omaloominguliste näidendite esitamine ja tantsuõhtu.

Nõva laagrist sai meie päikeseparadiis. Kõik päevad olid päikesepaistelised ja kuumad. Iga päev külastasime Peraküla randa ja veetsime mitmeid tunde mere ääres ujudes ja mängides.

Samal ajal toimus Nõval ka “Looduslapse” laager, mängisime nendega seltskonnamänge ja korraldasime tantsuõhtu. “Looduslapse” laagrilised esinesid meile omaloodud näidendiga ja meie õpetasime neid merel kanuutama.

3-päevane kanuumatk viis meid merele, mille käigus külastasime-avastasime sellised saari nagu: Seasaar, Väike-Tjuka, Suur-Tjuka ja Vormsi. Kogu

tegevus matkal oli laste enda korraldada: laagriplatsi otsimine ja selle ülesehitamine, lõkkematerjali korjamine ja söögi valmistamine, joogivee muretsemine. Matka jooksul üritasime kanuudega “lainetel surfata” ja kala püüda, millest viimane ebaõnnestus, kuna meres kalu ei olnud.

Pikalt ja väsitavalt matkalt saabudes koostasid lapsed matkapäevikud. Meie võõrustaja korraldatud sauna- ja karaokeõhtul said lapsed oma matkapäevikuid ka esitleda.

Peraküla rabas käisime hommikul päikesetõusu vaatamas ja linnulaulu kuulamas. Raske oli küll nii vara tõusta, aga pärast oli seda mõnusam taas teki alla pugeda.

Kolmas laagrivahetus toimus Arbavere Puhkeskuses, mis asub Põhja-Eestis Kadrina vallas Loobu jõe ääres. Sellesse laagrisse tuli osa lapsi sel suvel juba teist korda. Arbaveres sai väga palju sporti tehtud: mängisime tennist ja sulgpalli, tänava-korvpalli, rannavollet ja rahvastepalli. Kõikides nendes mängudes toimusid ka turniirid.

2-päevane matk toimus Valgejõeel. Alustasime Sikalt ja lõpetasime teisel päeval Valgejõe külas. Matk on alati väga oodatud ja kõik on enne seda alati elevil. Kuna suur osa lapsi on varem meie laagrites käinud, siis on matkamine ja matkal käitumine neile juba selgeks saanud. Kõik teavad, mida ja kuidas tuleb teha. Esimese päeva lõpus kimbutas meid kõva vihm, aga lõkke ääres sai kuivatatud oma riided ja söökki samal ajal valmis tehtud. Kui lastel kõhud täis, on kõik mured kohe meelest läinud.

Jalgsimatk toimus Viitna järvede äärde. Seal oli lastel hea võimalus ujuda. Korjati ja söödi mustikaid ja metsmaasikaid. Toimus ka eraldi seenekorjamisretk, mis ei kujunenud küll väga saagirohkeks.

Võhandu jõe metsalaager oli 6-päevaline, õõbiti ainult telkides. Kohtumispaiaks oli kokku lepitud Võru lähedal Kirumpää sild. Mitmetele lastele läksime vastu Võru bussijaama. Oma varustuse pakkisime veekindlatesse kottidesse, seejärel jagasime üldkasutatavad asjad kanuudesse. Meie seiklus võis alata. Kõik, mis matkal teha tuli, tegid lapsed ise. Igapäevaselt oli kokku lepitud söögi-

valmistamise ja köögikoristamise toimkond. Lõkkematerjali kogumine ja tule tegemine oli reeglina poiste töö.

Lisaks kaasavõetud söögile, proovisime leida söödavat ka loodusest: püüdsime kala, korjasime marju ja seeni, tomateid ja kurke pidime küll ostma lähedal asuvatest taludest.

Meie matk lõppes Räpinas, seal tegime väikese jalutuskäigu pargis, mis on tuntud oma suure puu- ja põõsaliikide poolest. Sõime koos torti ja lõpetasime oma matka.

Rahvusvahelisse laagrisse Liechtensteinis said kandideerida varem Nõmme Matkakeskuse laagritest osavõtnud noored. Laagri nimeks oli “*Krespofun*”, mis lahtiseletatult tähendab *creative, sport and fun*. Laagris osalesid noored Eestist, Hispaaniast, Saksamaalt, Soomest ja Liechtensteinist. Noored värvisid ise T-särke, tegid savivoolimist ja valmistasid käepaelu. Ühiselt sporditi, matkati selle väikese riigi erinevais paigus, nii mägedes kui ka jalgrattal Reini jõe ääres. Osavõtjad maad pakkusid oma rahvustoite, laulsid oma laule ja tutvustasid oma riiki ka teistele. Viimasel õhtul korraldati pidu kohalikele külaelanikele, kus räägiti, mis laagris oli toimunud, kes osalesid jne.

Eesti noored olid kõige tublimad. Nad oskasid kõige paremini inglise keelt, olid alati sõbralikud ja suhtlesid teiste riikide noortega kõige tihedamini, võtsid aktiivselt ja ilma hädaldamata osa kõikidest üritustest.

Laagrisuve saab lugeda kordaläinuks. Uute kohtade valik õigustas ennast. Igal pool oli võimalik korraldada huvitav ja meeldejääv laager, samuti saime matkata uutel jõgedel ja uutes paikades. Paljud lapsed käivad meie laagrites mitmendat korda, see on märk sellest, et senitehtud töö on korda läinud. Järgmisel aastal sooviksime jätkata samades kohtades ja leida uusi võimalusi neile, kes ikka ja jälle meie laagreid valivad.

Kontaktandmed:

Pille Plakk
Projektijuht
Tel 56 222 953
pille.plakk@hotmail.ee

MTÜ SIRTUCAMP SUVELAAGRID

MTÜ Sirtsucamp korraldas 2005. aasta suvel kolm laagrivahetust, millest võttis osa kokku 85 last vanuses 5–15 aastat. Enamus meie laagrilapsi on korduvkäijad ja meile tullakse tagasi just nende traditsioonide pärast, mida me aastast aastasse edasi kanname. Laagrilastest ja kasvatajatest on kujunenud omamoodi suvepere, kus “vanadega” jälle kokku saades tuntakse meeletut kohtumisrõõmu ja kus uued tulijad väga ruttu omaks võetakse. Sellele aitavad kaasa just meie oma laagrist suureks sirgunud tublid abikasvatajad.

Meil on oma laagrisärk ja iga laps saab vahetuse lõppedes kaasa CD laagripiltidega.

Selle suve kõik vahetused olid sportliku suunitlusega, kuid väga suurt tähelepanu pöörati ka laste loominguisele arendamisele. Laagri päevakava oli koostatud nii, et sportlikud tegevused vaheldusid loominguistega.

Igas vahetuses korraldati rühmadevaheline pioneeripalli või rahvastepalli turniir, lendgolfi- ja kriketivõistlus, individuaalalana ka korvpalli vabavisetevõistlus ja lauateniseturniir. Vanematele lastele meeldis väga lihtsalt oma lõbuks jalgpalli mängida. Lisaks said lapsed proovida kätt ka meil veel suhteliselt tundmatus *speed-minton* imängus, mis on sulgpalli ja tennise vahepealne mäng.

Et igas vahetuses toimus jalgrattamatk, tuli enne seda õppida matkatarkusi: sõlmede tegemist, lõkke süütamist, köiel ronimist, lisaks esmaabi ja ohutuse nõudeid jalgrattaga sõitmiseks. Enne matka korraldasime maastikumängu, kus õpitud tarkusi ka rakendada tuli.

I ja II vahetuse matkad olid kahepäevased. Päevas läbiti keskmiselt 35 km ja sõita tuli nii päikeses kui vihmas. Matka marsruut oli seatud nii, et külastasime Eestimaa Kivide Kuningat.

III vahetuse matk oli juba 3-päevane. Sel korral käisime ära Paldiskis.

Kui uued lapsed olidki enne matka veidi ärevuses ja kartsid, et kas ikka tulevad toime, siis pärast olid nad väga rahul ja uhked, et kõigega hakkama said. Ööbimine suurtes 10–12-kohalistes telkides ja lõkkel päris toidu valmistamine oli paljudele omaette elamus.

Traditsiooniks on kujunenud *Keila veekeskuse*

külastamine. Nagu alati, kontrollisime seal laste ujumisoskust ja viisime läbi ujumisvõistluse, mis on meie laagri triatloni esimeseks alaks. Kuigi tegemist on suhteliselt raske alaga ja edasine osavõtt jalgrattasõidust ja jooksust oli vabatahtlik, eemalejääjaid peaaegu ei olnudki!

Igas vahetuses valiti oma *Rammumees*. See oli võistlus, kus poisid tõeliselt proovile pandi ja mida tüdrukutel oli põnev ja lustakas jälgida. Vastukaaluks poiste Rammumehele korraldati tüdrukutele Metsapiiga konkurss. Meisterdati imeilusaid lillekimpe. Vaid looduslikust materjalist tehtud esinemiskostüümides väljendus iga piiga omapära ja kunstimeel.

III vahetuses toimus esialgu küll ainult tüdrukutele mõeldud soengute konkurss, kuid sellest võtsid edukalt osa ka poisid.

Käsitöö tegemisel kasutasime sel aastal kipsi, millest tehti näpunukke, maske ja käekujusid.

Meie laagri traditsioonide hulka kuulub ka küpsetamise võistlus. I ja II vahetuses tuli igal rühmal pärmitaignast mingi laagriteemaline kook küpsetada. “Laagriplats kohvilaua!” oli ikka tõeline meistriteos ja veel kui maitsev! Samuti III vahetuse pannkoogitordid. Kogesime taas, et laste fantaasiat pole piire

Õhtuid sisustasime vaheldumisi: kord korraldasid kasvatajad lastele mingi võistluse, viktoriini või mälumängu, kord esinesid lapsed meile nii etteantud teemadel kui omaloominguga. Õhtud lõppesid kas lõkke ääres kitarri saatel lauldes või diskol tantsides.

Kindlasti said lapsed meilt kaasa suure annuse optimismi, esinemisjulgust ja rõõmu, avastasid enda jaoks uusi võimalusi vaba aega sportlikult veeta ning leidsid palju sõpru.

Meie kasvatajatega jäime laagrisuvega väga rahule. Meie kodulehe foorumit jälgides võime lugeda, et lapsedki on rahul ja ootavad juba uut suve.

Kontaktandmed:

MTÜ Sirtsucamp

Tel 52 21 246

sirje@sirtsucamp.ee

Sirje Raud

OÜ VALKLA RAND SUVELAAGRID

OÜ Valkla Rand korraldas 2005. a suvel noorte tervistava puhkuse ja vaba aja veetmise projektlaagri nimetusega “Valkla puhkelaager”.

Esialgu planeeriti läbi viia üheksa kuuepäevast vahetust 270 lapsele, tegelikult õnnestus läbi viia kaheksa vahetust 230 lapsele.

Kasvatajateks olid Kuusalu Gümnaasiumi õpetajad ja OÜ Valkla Rand töötajad.

Projektilaager “Valkla puhkelaager 2005” on käivitatud 6-ööpäevase tsüklina, kus laager alustab tegevust pühapäeva pärastlõunal ja lõpetab tegevuse laupäeva hommikul.

Neljale laagrivahetusele korraldasime kaatrimatka lähedalolevale Pedassarele.

Kasvatajad korraldasid lastele aarete otsimise mängu, võistlusi rannas ja ujumist soojas vees. Lõunasöögiks tuli lastel enestel lõkkematerjali koguda, tuld teha ja vorstikesi grillida.

Pedassaare matka seiklustest räägiti õhinal nii külla tulnud vanematele kui omavahel.

Neljanda ja viienda vahetuse ja osa seitsmenda-kaheksanda vahetuse lapsi tuli laagrisse kaheks järjekorras vahetuseks.

Kuna puhkekeskus oli kõik laupäevad firmadele välja müünud suvepäevade korraldamiseks, siis ei saanud lapsed laagrisse jääda. Lahenduse leidmiseks korraldasime lastele matka metsa (mööda terviserada umbes 2 km). 500 m kaugusele puhkekeskusest olid kohale toodud telgid, ette valmistatud lõkkeplats ja varutud toiduained. Laagriplatsile jõudes asusime lastega telke üles panema.

Igale lapsele anti magamiskott ja kotialus. Seejärel korjati lõkkematerjali, tehti tuli üles, kohale tõime ka grillialused süte ja süütevedelikuga. Küll lastele meeldis ise grillida ja endale sööki valmistada. Poole ööni istuti lõkke ääres ja lauldi oma laule.

Järgmisel hommikul ootas lapsi kohale toodud soe puder, piim, tee ja saiakesed.

Paljud lapsed magasid telgis esimest korda ja see oli neile suureks meeldivaks elamuseks, millest räägiti pikalt omavahel, vanematele ja muidugi ka laagriülemale.

Aktiivne oli laste osavõtt ka käsitööringist. Metsast korjatud vahenditest meisterdati küll majakesi,

vaase, pilte jne. Kaks tööd kingiti puhkekeskusele, ja need olid nii head, et seisavad siiani saalis kõigile vaatamiseks (mereteemaline mosaiik rannamajaga ja juurikast tehtud purjekas).

Esimese vahetuse lapsed andsid vanematele ka kontserdi, lauldi, jutustati lugusid ja kanti ette omaloominguline legend “Kuidas tekkis Valkla Rand”.

See lugu juhtus palju aastaid tagasi ja seda mäletavad väga vähesed.

Valklas, otse mere kaldal, elasid kord eit ja taat. Nad elasid väikeses kalamehehüüdis ega osanudki midagi muud soovida. Tööd tehes möödusid päevad kiiresti. Eit korjas metsast hagu, koristas, õmbles ja tegi süüa. Taat lasi igal õhtul võrgud merre ja käis neid hommikul välja võtmas.

Ühel hommikul, kui taat jälle võrke nõutas, nägi ta räime keskelt midagi sädelevat.

See oli kuldkalake, kes hakkas taadiga inimkeeles rääkima: “Ma ei ole tavaline kala, olen kuldkala ja võin täita kolm su soovi, kui mind lahti lased.”

Taat ei osanud midagi soovida, läks koju ja küsis eidelt nõu. Kaua mõtlesid eit ja taat, kuid ei leidnud midagi, mida oleksid vajanud. Oli neil ju väike majake, kus elada, leiba ja kala, ise sõbralikud ja rõõmsad.

Nende lapsed olid juba suured ja elasid-töötasid linnas, lapselapsed käisid koolis.

Kurvaks tegi vanakesi vaid see, et nad neid nii harva nägid.

Maja oli väike ja kõik lapsed ja lapselapsed korraga koju ei mahtunud. “Jah, maja võiks suurem olla, et lapselapsed suvel kõik meie juures võiksid olla, praegu jooksevad lapsed ja nende sõbrad linna tolmustel tänavatel.”

Nii ei läinudki eite-taati õhtul mere äärde midagi soovima. Hommikul ärgates ei tundnud nad aga oma hütти enam ära. Sellest oli saanud paljude tubadega villa. Uksele tulles nägid nad metsa all väikseid majakesi. Nende kõige suurem soov oli täitunud. Sellest ajast alates ootasid eit ja taat igal suvel enda juurde sõpru.

Enne kui eide-taadi aeg osa sai ja nad igavesel unele suikusid, rääkisid nad selle loo oma pojale.

Poeg talitas vanemate soovi järgi ja Valkla ukсед jäid avatuks. Poeg andis teatepulga edasi oma pojale ja nii edasi kuni tänase päevani.

Loomulikult ei möödu ükski laagrivahetus disko, lõkkeõhtu ja sportmängudeta, mitmekülgset võistlused küll rannas, vees ja laagrimetsas andsid lastele paraja koormuse, nii et õhtul tuppa jõudes juba peaaegu magati.

Laagrivahetuse viimasel päeval said kõik lapsed laagris osalemise tunnistuse, šokolaadimedali ja vahetult enne ärasõitu jäätise.

Enamus laagrilapsi lubas kindlasti järgmisel aastal tagasi tulla ja ka sõbrad kaasa võtta.

Kokkuvõtteks võib öelda, et laagrisuvi meeldis lastele väga.

Kontaktandmed:

OÜ Valkla Rand

Tel 56 455 444

kalev@valklarand.ee

Kalev Saar

TALLINNA NOORSOOTÖÖ KESKUSE NOORTELAAGRID

Tallinna Noorsootöö Keskus (endise nimega Tallinna Avatud Noortekeskus) viis 2005. aasta suvel läbi 5 projektlaagrit. Laagrid olid erinevate teemadega ja erinevatele vanuserühmadele. Lisaks juba läbiproovitud ja edukaks osutunud seikluslaagritele olid kavas ka uued tematilised laagrid, mis osutusid väga populaarseteks.

Meie poolt korraldatud laagrites osalesid noored üle vabariigi. Laagrite planeerimisel panime rõhku noorte loovale tegevusele looduses, ja ohutusele. Noortel oli võimalus ise aktiivsust üles näidata ja rakendada oma ideid laagripäevade sisustamisel. Senise hea töö tunnustuseks on kindlasti see, et paljud noored osalesid ka eelmisel aastal meie laagrites ning mitmedki osalesid suve jooksul mitmes laagrivahetuses.

Harri Potteri laager

Laagripäevad olid jagatud kolme põhiossa. Ennelõunasel ajal toimusid tunnid Harry Potteri raamatu ainetel. *Nõiajookide tund*, kus noored kogusid metsast söödavaid taimi ja segasid nn professori juuresolekul kokku oma võlujoogi. Igat erinevat taime jooki visates sooviti omadusi, mida see aine võiks joogile anda, pärast muidugi prooviti ka joogi omadusi. *Mustade jõudude vastase kaitse tund*, kus noored meisterdasid erinevatest materjalidest unepüüdjaid ja draakoni silma, mis kaitseksid kurjade vaimude eest. *Muundamise tunnis*, õpetati noortele tajumist ka teiste meeltega peale nägemise ja läbi grupitegevuste usaldama oma kaaslast. Samuti valmistati oma majadele vapid, nii nagu ka raamatus kirjas.

Peale lõunat toimusid *tulepeekri mängud*, mis iga päev olid erinevad. Lisaks toimusid veel teatevõistlused, rabamatk, võistlused vees jne.

Pärast õhtusööki oli aeg seltskondlikeks tegevusteks ja mängudeks. Meeldejäävas kujunes maskiball, kus kõik noored said ennast mõneks Harri Potteri raamatu tegelaseks maskeerida.

Tagasisidelehtedest selgus, et noortele oli unustamatu mulje jätnud ka öine maastikumäng, kus Harry Potteri raamatust võetud neli maja omavalhel võistlesid.

Nii nagu ka raamatule üha uusi järgesid tuleb, nii ootavad ka lapsed juba põnevusega järgmist laagrit. Harry Potteri temaatika sobis suurepäraselt sellise laagri korraldamiseks.

Tantsulaager

See laager oli mõeldud meie kõige noorematele, laagris osales palju 2. klasside lapsi. Nagu nimigi ütleb, täitsid suurema osa päevast tantsutreeningud, millega alustati esimesel õhtul. Lapsed õppisid selgeks kaks täiesti uut tantsu: "Jump" ning "Aafrika". Viimasel laagripäeval esineti värskelt õpituga Paide tehisjärve ääres "Liivalinna päeval".

Laagrikoht oli fantastiline ja pakkus võimalusi mõnusateks tegevusteks. Et treeningud liiga kurnavaks (sooja oli pidevalt 30 kraadi ringis) ja igavaks ei muutuks, sai pauside ajal järves ujuda ning kanuutada. Järve ääres sai ka käsitööga tegeleda. Juhendaja abil punuti trikotaažiribadest kirjuid võõsid, valmistati "Aafrika" tantsu kostüüme ja

maaliti siidi, mis hiljem roosiks kujundati ning juukseummi külge kinnitati.

Õhtuti toimus mitmeid seltskondlikke tegevusi. Kantripeol õppisid lapsed kantritantsu, pidasid omatehtud kepphobustega maha teatevõistlused ning vastasid viktoriiniküsimustele. Toimus omaloomingu konkurss, kus esitati nii omaloomingulisi tantse kui väikeseid näidendeid. Samuti peeti saunaõhtut lõkke ja grillvorstidega. Korraldati rütmivõistlus erinevatel, omavalmistatud rütmipillidel. Ühel hommikul käisime ka rabamatkal, kus nägime kahte erinevat raba ja oh õnne, esimesed mustikad olid laudtee ääres valmis saanud. See oli mõnus jalutuskäik, vahelduseks pidevale hüppamisele.

Vaatamata väsitavatele treeningutele jätkus lastel jõudu enne magamaminekut uuesti tantsumuusikat nuruda, et õpitu ikka paremini meelde jääks. Esi-nemine läks loomulikult hästi, lapsed olid kogu laagri aja tublid, pererahvas armas ja abivalmis ning juba tahaks järgmist suve ja päikest!

Kokkuvõttes võib lugeda 2005. aasta suvelaagrid igati kordaläinuks.

Kõiki laagreid jäävad meenutama pildigaleriid Tallinna Noorsootöö Keskuse kodulehel www.taninfo.ee

Silver Pramann
Tel 641 2270
tan@taninfo.ee

TOOLSE NOORTELAAGER

Sellel suvel toimus Pylades Toolse noortelaager esimest korda.

Uus koht ja loodus pakkusid uut ja põnevat tegevust.

Toolsel toimusid erineva suunitlusega vahetused, meeldejäavamaks võib pidada *filmi- ja kunsti-laagri* vahetusi.

Filmilaagris valmis noortel seitsme päevaga film konnadest. Kuna Toolse laagri ümbruses neid palju elutses, siis sündis stsenaariumi idee kohapeal. Moodustati tööühmad, kes siis oma fantaasiat kasutades filmiklipid valmis tegid.

Hiljem sobitati klipid kokku ning film saigi valmis.

Kunstilaager kasutas kohaliku firma "Aeroc" ehitusmaterjale ning tegi neist muljetavaldavaid taieseid, mis muutsid Toolse laagri sisekujunduse märgatavalt huvitavamaks. Kujundatud sai paviljoni põrand, kuhu igaüks sai maalida oma ettekujutuse ilust.

Loomulikult ei puudunud muudki laagriellu kuuluvad tegevused nagu ujumine, etlemise-näitlemise kool, pallimängud, kiired teatevõistlused jne. Ka *Playbox*, kus noored said rahuldada oma esinemisvajadust.

Erinevad maastikumängud tutvustasid Toolse loodust, mis on väga mitmekülgne ja pakub looduse-sõbrale palju uut ja huvitavat.

Lõkkeõhtud kitarri saatel panid laulma nii mõnegi noore, kes eelnevalt oli arvanud, et ega ta laulda ei oska.

Kokkuvõttes võiks öelda, et laager läks korda. Noored ja kasvatajate tiim sulas ühte ning juba mõne aja pärast saadakse jälle kokku.

Eero Kiipli
Toolse Noortelaagri korraldaja
pylades@pylades.ee

MERELAAGER LAOKÜLAS

MTÜ Noorte Mereklubi Laoküla Merelaagris toimus neli laagrivahetust, igas 36 laagrilist.

Laagri mereline iseloom avaldus põhitegevusena purjetamisõpetuses, toimus aga ka hulgaliselt muid üritusi, millest võtsid osa kõik lapsed.

– Ekskursioon praamlaevale “Vana Tallinn”
Tutvuti muu hulgas ka laeva kaptenisilla ja masinaruumiga.

– Matkad Paldiskisse
Kõik vahetused käisid vähemalt korra (mõnes vahetuses tehti rühma kaupa lisaks mitu jalgsimatka) 6 km laagrist eemal asuvas Paldiskis kommipoes ja tutvuti ka linnaga.

– Ööhäired
Laste poolt väga oodatud ööhäire teema oli igas vahetus erinev. Toimusid öised maastikumängud ja lapsed “kimbutasid” ka Paldiski “kommionud”, kes laagriliste ühisrännakuna tagasi peletati.

– Disko- ja lõkkeõhtu

– Neptunipidu

Traditsiooniline merelaagrite ja laevareiside üritus, mil Neptun koos abiliste ja näkineidudega ristib esmakordselt laagris (või laeval ametis) olnud ja merd sõitnud lapsed.

Kostümeeritud, põneva ja üllatusterohke stsenaariumiga peo käigus avaldub laste iseloom, vaprus ning arvamused tavaliselt kõige ehedamal kujul, peo lõpus saavad kõik värskelt ristitud vastavasisulise tunnistuse.

– Piirivalvekordoni ja -laeva külastus
Külastasime regulaarselt ka Paldiski Piirivalvekordonit, kus tutvustati piirivalvurite igapäevatööd ja räägiti merepiiri valvamisest. Oli võimalus jälgida staabi tööd. Hea ülevaade saadi ka kasutusel olevatest relvadest. Nauditi kaunist vaadet Pakri poolsaarele uuest radaritornist. Jälituskoer Villu leidis üles ka kõik “kadumajäänud” laagrilapsed.

– Ellujäämisõppus
Rahuoperatsioonide Keskusest oli laagrisse tulnud ellujäämisinstruktor, kes õpetas lastele erinevaid võimalusi ellujäämiseks metsas. Anti teadmisi ohtlikest taimedest ja loomadest ning sellest, kuidas käituda ohtlikes olukordades.

Eriti pöörati tähelepanu metsas orienteerumisele ja kuidas teha ennast otsijatele metsas nähtavaks. Õpetati meisterdama vilesid, magamismatte, püstitama telki, küpsetama kartuleid, tegema tuld jne.

– Ekskursioon Rahuoperatsioonide Keskusesse
ROK-is näidati lastele kõike, millega tegelevad rahuõdurid. Külastati sõdurikodu, sõideti soomustransporditööriaga, vaadati filmi rahuvalvamise ajaloo ja Eesti osalusest rahuvalve missioonides, tutvuti relvadega, vaadati üle sõdurite uued eluruumid vastvalminud kasarmus, söökla ja meditsiinikeskus.

– Kohtumine KutiMuti Noortelaagriga
Narkopreventatsiooni üritus. Õhtut juhtis Venno Loosaar. Üritus lõppes diskoga.

– Kohtumine mereväe esindajaga
Saadi põhjalik ülevaade ajateenistusest, laevadest, relvadest, miinidest ja õppustest.

– Tuletõrjeõppus
Laagrit külastas Paldiski komando tuletõrjeauto. Tuletõrjajate abiga said lapsed kuulda erinevatest võimalustest ja vahenditest, mida kasutatakse tule kustutamisel. Loomulikult said kõik soovijad ka ise “tuld kustutada” ja vahu sees möllata.

– Kinoõhtud
Esmakordselt oli laagris võimalik ka suurelt ekraanilt filme vaadata. See võimalus oli 1 kord vahetuse jooksul.

– Sõitmine erinevate veesõidukitega
Ülimalt populaarseks osutusid vaikse ilmaga (purjetamiseks sobimatu) korraldatud tuubi-, banaani- ja veesuusasõidud.

– Kohtumine Euroopa veemotospordi meistri Lembit Aaslav-Kaasik juunioriga

Kohtumine oli seda meeleolukam, et tegemist on meie laagri kunagise kasvandikuga. Laste poolt vaadati põhjalikult üle nii paat, karikas kui ka medal. Soovijad said autogrammi mütsile, särgile või paljale ihule.

– Mitmesugused võistlused

Kompleksvõistlus – mereterminoloogia alane viktoriin (kogu võistkonnale), sõlmedevõistlus, viskeliini heitmine, õhupüssist märkilaskmine,

ujumine, jooks, merest leitud saapa viskamine.

Purjetamisvõistlus – iga vahetuse parimad kahes paadiklassis (“Optimist” ja “Kadett”) selgitati välja minimaalselt kolme, maksimaalselt seitsme sõidu alusel. Võistlusrada koosnes kolmest traditsioonilisest poist, arvestust peeti olümpia purjeregattide punktisüsteemis.

Sõlmedevõistlus – laagri jooksul omandati mitmeid merel kasutatavaid sõlmi, õpiti neid kiiresti tegema ning saaadi selgeks nende kasutusvõimalused nii merel kui maal. Võistlus toimus kiiruse peale, teha tuli järjest 7 sõlme.

Ujumisvõistlus – toimus ainult soodsa ilma ja sobiva veetemperatuuri korral.

Teatevõistlused – toimusid laagripäevade jooksul ja vastavalt ilmastikuoludele.

Maastikumäng – orienteerumine mereäärsel maastikul.

Laskmisvõistlus õhupüssidest.

Lauatennise võistlus – turniirisüsteemis.

Sõudmisvõistlus.

Prügikorjamise võistlus – parim võimalus laagri territoorium kiiresti kommipaberitest puhtaks saada.

Lisaks veel mõned õhtupoolikuti soovi olemasolul aset leidnud tegevused: pallimängud, koroona, sulgpall, maalimine, lauamängud, laptuu, “kartul” jt.

Kokkuvõttes võime lugeda 2005. aasta laagrisuve “Merelaagri” jaoks kordaläinuks, raskustest aitasid üle kasvatajatepoolne positiivne suhtumine ja entusiasm ning ääretult tublid ja abivalmid lapsed!

Kontaktandmed:

info@merelaager.ee

www.merelaager.ee

Ahto Aaslav-Kaasik

KOKKUVÕTTEKS

2005. aasta laagrisuve kohta võib öelda, et noortelaagrite korraldajad ja noortelaagrites osalenud noored jäid laagrisuvega rahule. Kuigi suvi ei olnud sellel aastal nii ilus kui eelmisel ning rannas ja vees said lapsed olla vähem, jäi laagrikülastustest ja aruannetest kõlama optimism – laagrisuve peeti kordaläinuks.

Huvitavamad ja mitmekesisemad laagriprogrammid on andnud laialdase valiku leida just oma huvidele vastav noortelaager või laagrivahetus, mis teeb noorele laagrisuve veelgi meeldejäävamaks.

Korraldajad tänavad nii Hasartmängumaksu Nõukogu toetuse eest kui ka Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Eesti Noorsootöö Keskust abi eest noorte tervistava puhkuse korraldamise koordineerimisel ning loodavad ka edaspidi projekti jätkamist.

Eriti täname noortelaagrite korraldajaid ja laagrikasvatajaid vastutusriikka ning tänuväärse töö eest noortelaagrite organiseerimisel ja läbiviimisel.

Aitäh kõigile!

